

ОДИТЕН ДОКЛАД

№ 0600100620

**за извършен одит на отчета за изпълнението на бюджета
на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г.**

Настоящият окончателен одитен доклад е приет с Решение № 363 от 08.10.2020 г.
на Сметната палата (Протокол № 38)

СЪДЪРЖАНИЕ

Част първа	4
РЕЗЮМЕ	4
Част втора	7
ВЪВЕДЕНИЕ	7
1. Основание за извършване на одита.....	7
2. Информация за одитираната организация	7
3. Одитиран период.....	7
4. Предмет на одита	7
5. Цели на одита	8
6. Обхват на одита.....	8
7. Критерии за оценка.....	8
8. Одитни стандарти, приложени при одита	8
Част трета	9
КОНСТАТАЦИИ	9
I. Изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г.	9
II. Структуриране и съдържание на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г.	10
III. Отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г.	10
1. Приходи и трансфери	13
1.1. Здравноосигурителни приходи	14
1.2. Неданъчни приходи	18
1.3. Получени трансфери от Министерство на здравеопазването	18
1.4. Получени средства от Агенция за социално подпомагане по § 9 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г.	19
2. Разходи и трансфери.....	19
2.1. Разходи	20
2.1.1. Текущи разходи.....	20
2.1.2. Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт.....	31
2.1.3. Резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи	32
2.2. Предоставени трансфери на Националната агенция за приходите по чл. 24, т. 6 от ЗЗО и към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК	32
3. Бюджетно салдо	33
Част четвърта	33
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	33
Част пета	34
ОТГОВОРИ НА ОДИТИРАНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ	34
Опис на приложенията към одитен доклад № 0600100620	35
<i>Приложение № 1</i>	36
ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД № 0600100620	44
СТАНОВИЩЕ НА СМЕТНАТА ПАЛАТА	45

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АСП	Агенция за социално подпомагане
БМП	Болнична медицинска помощ
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЗБНЗОК	Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса
ЗЗ	Закон за здравето
ЗЗО	Закон за здравното осигуряване
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЛП	Лекарствени продукти
МДД	Медико-диагностични дейности
МИ	Медицински изделия
МЗ	Министерство на здравеопазването
МС	Министерски съвет
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
МФ	Министерство на финансите
НАП	Национална агенция за приходите
НЗОК	Национална здравноосигурителна каса
НС на НЗОК	Надзорен съвет на Националната здравноосигурителна каса
ПЗР	Преходни и заключителни разпоредби
ПИМП	Първична извънболнична медицинска помощ
СИМП	Специализирана извънболнична медицинска помощ

Част първа РЕЗЮМЕ

Извършен е одит на отчета за изпълнението на бюджета на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) за 2019 г.

Националната здравноосигурителна каса е юридическо лице със седалище град София и осъществява задължителното здравно осигуряване, което включва управление и разходване на средствата от задължителни здравноосигурителни вноски за заплащане на здравни дейности. Органи на управление на НЗОК са Надзорният съвет (НС) и управителят на НЗОК. Националната здравноосигурителна каса изготвя бюджет, който е финансов план за набиране и разходване на паричните средства, отделен е от държавния бюджет и се приема с годишен Закон за бюджета на НЗОК (ЗБНЗОК).

За постигане целите на одита са изследвани процесите по изготвяне, одобряване, структуриране и съдържание на отчета и отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. и състоянието на системите за финансово управление и контрол (СФУК) в тях, които са оценени спрямо изискванията на правната рамка; както и степента на изпълнение на показателите по отчета спрямо утвърдените със ЗБНЗОК за 2019 г. и предходния отчетен период.

При одита е установено:

Спазени са изискванията на правната рамка относно изготвянето и одобряването от НС на НЗОК на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г.

От управителя на НЗОК е представен отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. (на електронен носител) в Сметната палата в нормативно определения срок.

Не е спазено изискването на чл. 30, ал. 1 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) за внасянето на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. от управителя на НЗОК чрез министъра на здравеопазването и Министерски съвет (МС) в Народното събрание, не по-късно от 30.06.2020 г.

Към датата на извършване на одита отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г., както и отчетите за периода 2012 г. – 2018 г., не са приети с решения на Народното събрание, с което не е спазена разпоредбата на чл. 30, ал. 2 от ЗЗО.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. съответства по структура и съдържание на ЗБНЗОК за 2019 г. Отразените в отчета приходи, разходи и трансфери съответстват на нормативно определените.

В ЗБНЗОК за 2019 г.¹ са планирани приходи от здравноосигурителни вноски, трансфери за здравно осигуряване, неданъчни приходи и трансфери от Министерство на здравеопазването (МЗ) в общ размер на 4 299 603 хил. лв. Отчетените приходи и трансфери са в размер на 4 396 527 хил. лв., което е с 96 924 хил. лв. (2,25 на сто) повече от заложеното в ЗБНЗОК за 2019 г.

За 2019 г. общият размер на получените приходи и трансфери е с 448 457 хил. лв. (11,4 на сто) повече спрямо 2018 г.

Отчетените приходи от здравноосигурителни вноски в размер на 2 924 487 хил. лв. са с 2,89 на сто повече от планираните със ЗБНЗОК за 2019 г. Преизпълнението на приходите от здравноосигурителните вноски е разпределено за здравноосигурителните плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координацията на системите за социална сигурност, с решение на НС на НЗОК.

Трансферите за здравно осигуряване за 2019 г. са в размер на 1 394 589 хил. лв., което е 100 на сто спрямо приетите със ЗБНЗОК за 2019 г. и представляват 31,7 на сто от общо отчетените приходи и трансфери.

Отчетените неданъчните приходи са с 2 691 хил. лв. повече от планираните със ЗБНЗОК за 2019 г. - 19 760 хил. лв.

¹ обн., ДВ, бр. 102 от 11.12.2018 г., доп. ДВ, бр. 99 от 17.12.2019 г.

Отчетените получени трансфери от МЗ са в размер на 55 000 хил. лв. и са с 27,9 на сто повече от планираните със ЗБНЗОК за 2019 г. Средствата са за: лекарствени продукти (ЛП) – ваксини и дейности по прилагането им за здравните дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето (ЗЗ); дейности за здравно неосигурени лица, включващи: комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психиатрични заболявания; интензивно лечение; дейности по чл. 82, ал. 1, т. 2, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ; сумите по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО.

От Агенцията за социално подпомагане (АСП) по реда на § 8 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на ЗБНЗОК за 2019 г. са получени целеви средства в размер на 4 472 хил. лв., които не са планирани в ЗБНЗОК за 2019 г. и не са включени в отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г.

Със средствата от приходите и трансферите се покриват разходите за: здравноосигурителни плащания за отделните видове медицинска помощ, договаряна с изпълнителите, сключили договори с НЗОК; издръжка на административните дейности по здравното осигуряване; такса за обслужване събирането на здравноосигурителни вноски от Националната агенция за приходите (НАП); медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност; закупуване на медицински дейности, включително осигуряването на ЛП и медицински изделия (МИ) за тях, определени в закона за бюджета на НЗОК за съответната календарна година и други разходи.

Със ЗБНЗОК за 2019 г. са определени разходи и трансфери в размер на 4 350 003 хил. лв., а отчетените са 4 433 563 хил. лв., което е с 83 560 хил. лв. (1,9 на сто) повече от планираните със закона.

Спрямо 2018 г. е отчетено увеличение на средствата с 496 436 хил. лв. или 12,6 на сто.

В изпълнение на ЗБНЗОК за 2019 г. и в рамките на своите правомощия от НС на НЗОК, с 3 решения, са одобрени компенсирани промени² по показателите за разходите по бюджета в посока увеличение на средствата за здравноосигурителни плащания със 199 979 хил. лв. и общо увеличение на приходите, разходите и трансферите с 84 873 хил. лв.

За текущи разходи със ЗБНЗОК за 2019 г. са предвидени 4 212 840 хил. лв., които включват разходи за: персонал; издръжка на административните дейности; здравноосигурителни плащания и плащания от получени трансфери от МЗ.

Отчетените текущи разходи са в размер на 4 423 992 хил. лв. (в т.ч. 106 825 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и са с 5 на сто повече от планираните със ЗБНЗОК за 2019 г.

Отчетените за 2019 г. разходи за здравноосигурителни плащания са в общ размер на 4 315 700 хил. лв. (в т.ч. 106 760 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и представляват 97,3 на сто от общо отчетените разходи и трансфери.

С най-голям относителен дял в общия размер на здравноосигурителни плащания са разходите за болнична медицинска помощ (БМП) - 48,1 на сто, следвани от разходите за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение – 17,3 на сто, за ЛП за лечение на злокачествени заболявания в условията на болнична медицинска помощ – 9,2 на сто, и за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност – 6 на сто.

Планираните със ЗБНЗОК за 2019 г. здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, са 160 432 и в резултат на извършените промени по бюджета на НЗОК, са увеличени с 99 228 хил. лв., като отчетените средства в размер на 259 401 хил. лв. са с 61,7 на сто повече от планираните със закона.

² съгласно чл. 115 от Закона за публичните финанси

В сравнение с предходни бюджетни периоди, размерът на заложените средства в ЗБНЗОК за 2019 г., както и утвърденият годишен план, по отношение на медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, са позволили на НЗОК в качеството ѝ на институция-орган за връзка, съгласно регламентите за координация на системите за социална сигурност, да извърши възстановяване на суми по постъпилите от другите държави искове в значителен размер.

Отчетените плащания от трансфери от МЗ са 55 060 хил. лв. (в т.ч. 64 хил. лв. трансфер за ведомствени болници), което представлява с 28,04 на сто повече от предвидените със ЗБНЗОК за 2019 г. средства.

За придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт в ЗБНЗОК за 2019 г. са предвидени 5 000 хил. лв. Отчетените разходи са 4 151 хил. лв. или 83,02 на сто от планираните със закона.

През 2019 г. средствата от резерва по бюджета на НЗОК в размер на 127 105 хил. лв., са разходвани за здравноосигурителни плащания в съответствие с нормативните изисквания.

През 2019 г. са отчетени предоставени трансфери на НАП по чл. 24, т. 6 от ЗЗО и към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК в размер на 106 825 хил. лв., от които 5 058 хил. лв. - трансфери към НАП за такса за обслужване събирането на здравноосигурителни вноски. За администриране на публични средства НАП събира такса единствено от НЗОК, което я поставя в неравностойно положение спрямо останалите обществени и частни осигурителни фондове.

Приетият бюджет на НЗОК за 2019 г. е с отрицателно бюджетно салдо в размер на 50 400 хил. лв.

В края на годината е отчетено отрицателно бюджетно салдо в размер на 37 036 хил. лв.

Изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. е отчетено в съответствие с показателите на ЗБНЗОК за 2019 г.

През одитирания период състоянието на системите за финансово управление и контрол в изследваната област е добро.

Част втора ВЪВЕДЕНИЕ

1. Основание за извършване на одита

Одитът е осъществен на основание чл. 5, ал. 1, т. 4, във връзка с чл. 6, ал. 5 и чл. 38, ал. 1 от Закона за Сметната палата, одитна задача № 328 от Програмата за одитната дейност на Сметната палата за 2019 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-06-01-006 от 29.06.2020 г. на заместник-председателя на Сметната палата - Тошко Тодоров.

2. Информация за одитираната организация

Националната здравноосигурителна каса е юридическо лице със седалище в гр. София и се състои от централно управление, 28 районни³ здравноосигурителни каси и техни поделения.⁴

Националната здравноосигурителна каса осъществява задължителното здравно осигуряване, което включва управление и разходване на средствата от задължителни здравноосигурителни вноски за закупуване на здравни дейности. Задължителното здравно осигуряване предоставя пакет от здравни дейности, гарантирани от бюджета на НЗОК.⁵

Бюджетът на НЗОК е основен финансов план за набиране и разходване на паричните средства на задължителното здравно осигуряване и е отделен от държавния бюджет.⁶ Приема се със ЗБНЗОК за съответната година и отчета за изпълнението му се приема от Народното събрание.

Органи на управление на НЗОК са Надзорният съвет и управителят.⁷ Съгласно ЗЗО управителят на НЗОК организира и ръководи оперативно дейността на НЗОК в съответствие със закона, правилника за устройството и дейността на НЗОК и решенията на Надзорния съвет, който осъществява контрол върху оперативната дейност на управителя по изпълнението на бюджета и дейността на НЗОК.

Управителят на НЗОК е първостепенен разпоредител⁸ със средствата на НЗОК.

За одитирания период отговорност за управленските решения по смисъла на чл. 6, ал. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор носи д-р Дечо Дечев – управител на НЗОК от 24.07.2018 г.⁹ до 13.03.2020 г.¹⁰

3. Одитиран период

Одитираният период е от 01.01.2019 г. до 31.12.2019 г.

4. Предмет на одита

Предмет на одита е отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК се изготвя от управителя на НЗОК, одобрява се от НС на НЗОК и се внася от управителя на НЗОК чрез министъра на здравеопазването в МС¹¹ и чрез министъра на здравеопазването и МС в Народното събрание.¹² Представя се в Сметната палата за изготвяне на доклад със становище, които се внасят в Народното събрание.¹³

³ ПМС № 240 от 21.11.2000 г. за утвърждаване списък на поделенията на районните здравноосигурителни каси със седалища по общини, обн., ДВ, бр. 97 от 28.11.2000 г.

⁴ чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗО

⁵ чл. 2, ал. 1 от ЗЗО

⁶ чл. 22, ал. 1 от ЗЗО

⁷ чл. 6, ал. 3 от ЗЗО

⁸ чл. 28 от ЗЗО

⁹ Решение на Народното събрание от 20.07.2018 г., обн., ДВ, бр. 61 от 24.07.2018 г.

¹⁰ Решение на Народното събрание от 13.03.2020 г., обн., ДВ, бр. 23 от 14.03.2020 г.

¹¹ чл. 19, ал. 7, т. 8 от ЗЗО

¹² чл. 30, ал. 1 от ЗЗО

¹³ чл. 6, ал. 5 и чл. 56 от Закона за Сметната палата

За одитирания период размерът на отчетените приходи и трансфери в отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г. възлиза на 4 396 527 хил. лв., а на разходите и трансферите – 4 433 563 хил. лв.

5. Цели на одита

5.1. Да се установи съответствието на изготвянето, одобряването, структурирането и съдържанието на отчета и отчитането на изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. с изискванията на правната рамка.

5.2. Да се анализира отчетеното изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г.

5.3. Да се установи състоянието на СФУК в изследваната област.

6. Обхват на одита

Одитната задача обхваща:

6.1. Изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г.

6.2. Структуриране и съдържание на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г.

6.3. Отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г.

Не са дефинирани ограничения в обхвата на одита.

7. Критерии за оценка

При одита на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. са приложени следните критерии за оценка:

7.1. Съответствие на процеса по изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. с изискванията на правната рамка.

7.2. Съответствие на структурирането и съдържанието на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. с изискванията на правната рамка.

7.3. Степен на изпълнение на показателите по отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. спрямо утвърдените със ЗБНЗОК за 2019 г. и предходния отчетен период.

7.4. Съответствие на системите за финансово управление и контрол с изискванията на правната рамка.

8. Одитни стандарти, приложени при одита

Одитът е изпълнен в съответствие с Международните стандарти на върховните одитни институции (МСВОИ) 100 Основни принципи на одита в публичния сектор, МСВОИ 400 Основни принципи на одита за съответствие и МСВОИ 4000 Стандарт за одит за съответствие.

Част трета КОНСТАТАЦИИ

I. Изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г.

Съгласно ЗЗО¹⁴ управителят на НЗОК изготвя годишен отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК и го внася в Надзорния съвет за разглеждане и одобрение.¹⁵

Одобреният от Надзорния съвет отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК се внася от управителя:

а) чрез министъра на здравеопазването в Министерски съвет;¹⁶

б) чрез министъра на здравеопазването и МС в Народното събрание не по-късно от 30 юни следващата година.¹⁷

Националната здравноосигурителна каса представя в Сметната палата отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК в 7-дневен срок от одобряването му.¹⁸ Отчетът за изпълнение на бюджета на НЗОК се приема с решение на Народното събрание, което се публикува в Държавен вестник.¹⁹

По време на одита е установено:

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. е изготвен от служители в дирекция „Бюджет и финансови параметри“, съгласуван е от директора на дирекцията, главния секретар, подуправителя на НЗОК и е представен с докладна записка²⁰ на управителя.²¹

Изготвеният и подписан отчет е внесен²² от управителя в НС на НЗОК за разглеждане и одобрение. С решение²³ Надзорният съвет одобрява отчета и възлага на управителя на НЗОК да внесе отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. в срок до 30 юни чрез министъра на здравеопазването и Министерски съвет в Народното събрание.²⁴

С писмо²⁵ управителят на НЗОК внася годишния отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. чрез министъра на здравеопазването в Министерски съвет.²⁶

Към датата на извършване на одита, отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. не е приет от Народното събрание, както и отчетите за периода 2012 г. – 2018 г., с което не е спазена разпоредбата на чл. 30, ал. 2 от ЗЗО.²⁷

Приетият от НС на НЗОК отчет не е внесен от управителя на НЗОК чрез министъра на здравеопазването и Министерски съвет в Народното събрание не по-късно от 30.06.2020 г., с което не е изпълнена разпоредбата на чл. 30, ал. 1 от ЗЗО и решението²⁸ на НС на НЗОК от 19.06.2020 г.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. е представен²⁹ (на електронен носител) в Сметната палата от управителя на НЗОК в законоустановения седемдневен срок от приемането му от Надзорния съвет.³⁰

¹⁴ чл. 19, ал. 7, т. 4 от ЗЗО

¹⁵ чл. 15, ал. 1, т. 4 от ЗЗО

¹⁶ чл. 19, ал. 7, т. 8 от ЗЗО

¹⁷ чл. 30, ал. 1 от ЗЗО

¹⁸ чл. 56, ал. 1 от Закона за Сметната палата

¹⁹ чл. 30, ал. 2 от ЗЗО

²⁰ Докладна записка вх. № 21-01-1371/02.06.2020 г.

²¹ Одитно доказателство № 2

²² Докладна записка вх. № НС-01-00-115/02.06.2020 г.

²³ Решение № РД-НС-04-62/19.06.2020 г.

²⁴ Одитно доказателство № 2

²⁵ Писмо изх. № 04-04-274/22.06.2020 г.

²⁶ Одитно доказателство № 3

²⁷ Одитно доказателство № 4

²⁸ Решение № РД-НС-04-62/19.06.2020 г.

²⁹ Писмо изх. № 05-00-14/25.06.2020 г.

³⁰ Одитно доказателство № 1

При изготвянето, одобряването и представянето на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г. са спазени нормативните изисквания, с изключение на неспазване разпоредбата на чл. 30, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗО за внасяне на отчета чрез министъра на здравеопазването и Министерски съвет в Народното събрание и приемане с решение от Народното събрание.

II. Структуриране и съдържание на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. е изготвен съгласно структурата и съдържанието на ЗБНЗОК за 2019 г., в изпълнение на заповед³¹ на управителя на НЗОК, в следните раздели: увод; изпълнение на бюджета на НЗОК по приходи и трансфери - всичко; изпълнение на бюджета на НЗОК по разходи и трансфери - всичко; бюджетно салдо (дефицит/излишък) и заключение.³²

Отчетът съдържа анализи на закупените през 2019 г. здравни дейности и продукти, с извършените през годината здравноосигурителни плащания, като същите са съпоставени с данни от предходната година.

Отчетените приходи, разходи и трансфери, отразяват финансовите резултати от дейността на НЗОК и са структурирани в отчета по показатели на ЗБНЗОК за 2019 г. В отчета е извършен сравнителен анализ на изпълнението на приходите, разходите и трансферите, спрямо планираните за 2019 г. и отчетените за 2018 г.

В изготвения отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. приходите и получените трансфери и разходите и предоставените трансфери са отразени по параграфи по Единната бюджетна класификация за 2019 г. за отчитане на бюджета и в съответствие с изискванията на Закона за публичните финанси (ЗПФ).

Отчетените приходи, разходи и трансфери по бюджета на НЗОК отговарят на нормативно определените в чл. 23 и чл. 24 от ЗЗО.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. съответства на структурата и показателите на ЗБНЗОК за 2019 г. Отчетените приходи, разходи и трансфери съответстват на нормативно определените в ЗЗО.

III. Отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г.

Със ЗБНЗОК за 2019 г. са планирани приходи и трансфери в размер на 4 299 603 хил. лв. и разходи и трансфери в размер на 4 350 003 хил. лв. Бюджетът на НЗОК е планиран с отрицателно бюджетно салдо в размер на 50 400 хил. лв. За одитирания период размерът на отчетените приходи и трансфери е 4 396 527 хил. лв., на разходите и трансферите е 4 433 563 хил. лв., като в резултат е отчетено отрицателно бюджетно салдо в размер на 37 036 хил. лв.

В ЗЗО е регламентирано, че Надзорният съвет взема решения за използване на средствата от резерва на НЗОК.³³ Със средствата от резерва се плащат разходи в случай на значителни отклонения от равномерното разходване на средствата за здравноосигурителни плащания.³⁴ Надзорният съвет на НЗОК, по предложение на управителя на НЗОК, може да одобрява компенсирани промени между показателите за разходите и предоставените трансфери за осигуряване на здравноосигурителни плащания.³⁵ Резервът за непредвидени и неотложни разходи по бюджета на НЗОК се разходва по решение на Надзорния съвет само за здравноосигурителни плащания.³⁶ Преизпълнението на приходите от здравноосигурителни вноски и неданъчни приходи може да се ползва като източник за

³¹ Заповед № РД-09-259/24.02.2020 г.

³² Одитни доказателства № 1 и № 5

³³ чл. 15, ал. 1, т. 7 от ЗЗО

³⁴ чл. 26, ал. 2 от ЗЗО

³⁵ чл. 115, ал. 1 от ЗПФ

³⁶ чл. 116 от ЗПФ

допълнителни здравноосигурителни плащания над утвърдените разходи и предоставени трансфери по бюджета на НЗОК по решение на НС на НЗОК.³⁷

От държавния бюджет чрез бюджета на МЗ може да се получават по бюджета на НЗОК целеви субсидии за изпълнение на задължения, които произтичат от прилагането на правилата за координация на системите за социална сигурност,³⁸ извън заложените с чл. 1, ал. 1 от ЗБНЗОК за 2019 г., и са за обезщетения в натура извън медицинската помощ, определена с чл. 45 от ЗЗО.³⁹ С извършените разходи за тези обезщетения се завишават сумите за други здравноосигурителни плащания⁴⁰ за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност.⁴¹

През 2019 г. с 3 решения⁴² на Надзорния съвет и с 12 докладни записки⁴³, утвърдени от управителя на НЗОК, са извършени корекции на бюджета на НЗОК, като е използван планирания резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи в размер на 127 105 хил. лв.⁴⁴

а) С решения⁴⁵ на Надзорния съвет от 27.05.2019 г. и от 13.12.2019 г. са освободени средства от резерва в размер на 127 105 хил. лв., с които са увеличени средствата за здравноосигурителните плащания за:

аа) БМП в размер на 70 003 хил. лв.;

аб) първична извънболнична медицинска помощ (ПИМП) в размер на 1 447 хил. лв.;

ав) ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги, в размер на 27 468 хил. лв., в т.ч. за:

- ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, в размер на 15 585 хил. лв.;⁴⁶

- за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги, в размер на 11 883 хил. лв.;

аг) медицински изделия, прилагани в БМП, в размер на 1 833 хил. лв.;

ад) други здравноосигурителни плащания, в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, в размер на 26 354 хил. лв.

б) С решения⁴⁷ на НС на НЗОК от 27.05.2019 г. и от 13.12.2019 г. и утвърдена докладна записка⁴⁸ от 31.12.2019 г. от управителя на НЗОК, са извършени вътрешно компенсирани промени по показателите по бюджета на НЗОК за 2019 г. като:

³⁷ §1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г.

³⁸ чл. 23, ал. 1, т. 9 от ЗЗО

³⁹ § 3 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г.

⁴⁰ чл. 1, ал. 2, редове 1, 1.1.3, 1.1.3.8 и 1.1.3.8.1. от ЗБНЗОК за 2019 г.

⁴¹ § 3 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г.

⁴² Решения №№ РД-НС-04-45/27.05.2019 г., РД-НС-04-109/13.12.2019 г. и РД-НС-04-110/13.12.2019 г.

⁴³ Докладни записки №№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-608/14.03.2019 г.; 21-01-924/15.04.2019 г.; 21-01-1163/15.05.2019 г.; 21-01-1411/13.06.2019 г.; 21-01-1801/18.07.2019 г., 21-01-2089/15.08.2019 г.; 21-01-2312/13.09.2019 г.; 21-01-2569/15.10.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г. и 21-01-3159/31.12.2019 г.

⁴⁴ Одитно доказателство № 6; Приложение № 1

⁴⁵ Решения № РД-НС-04-45/27.05.2019 г. и № РД-НС-04-109/13.12.2019 г.

⁴⁶ в т.ч. за ЛП, назначени с протокол, за които се извърша експертиза – 6 268 хил. лв. и за ЛП за домашно лечение на територията на страната извън тези по т. 1.1.3.5.1.1. и МИ в извънболничната помощ – 9 317 хил. лв.

⁴⁷ Решения № РД-НС-04-45/27.05.2019 г. и № РД-НС-04-109/13.12.2019 г.

⁴⁸ Докладна записка № 21-01-3159/31.12.2019 г.

ба) са увеличени средствата за издръжка на административните дейности с 1 006 хил. лв. за сметка на намаление на разходите за персонал с 675 хил. лв. и на разходите за придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт с 331 хил. лв.;

бб) средства в размер на 4 153 хил. лв. са насочени за здравноосигурителни плащания за БМП за сметка на намаление на разходите за: специализирана извънболнична медицинска помощ (включително за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение) (СИМП) с 470 хил. лв., дентална помощ с 2 409 хил. лв., медико-диагностична дейност (МДД) с 274 хил. лв., както и за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги с 1 000 хил. лв.

в) С решение⁴⁹ на НС на НЗОК от 13.12.2019 г. и утвърдена докладна записка⁵⁰ от 31.12.2019 г. от управителя на НЗОК, е определено да се реализират здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност от изпълнението на планираните здравноосигурителни приходи в размер на 72 873 хил. лв., в т.ч. 71 379 хил. лв. от здравноосигурителни вноски и 1 494 хил. лв. от неданъчни приходи.

г) На основание § 2, ал. 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г., след периодично отчитане на извършените плащания, от управителя на НЗОК са утвърдени компенсирани промени по показателите за плащания от трансфери от МЗ, като са разпределени средства в размер на 12 000 хил. лв., представляващи надвишението на планираните⁵¹ приходи от трансфери от МЗ, като: 2 188 хил. лв. са за ЛП – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от 33 и 1 066 хил. лв. са за дейности за здравнонеосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от 33; 11 748 хил. лв. са за дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от 33. Същевременно са намалени със 183 хил. лв. разходите за дейности за здравно неосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с психиатрични заболявания и комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически заболявания по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 3а и 6б от 33; сумите по чл. 37, ал. 6 от 33О - с 962 хил. лв., както и разходите за дейности във връзка с лечение на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от 33 - с 1 857 хил. лв.

д) Във връзка с изпълнение на проект⁵² „Осигуряване на електронен обмен на социалноосигурителна информация между България и ЕС“ и по програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A „Гърция-България“ 2014-2020 г. и договор⁵³ за предоставяне на национално съфинансиране с МРРБ за сметка на бюджета на НЗОК са изплатени общо 363 хил. лв., отчетени като трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС. По реда на ЗПФ⁵⁴ и Указания на Министерството на финансите (МФ) ДДС № 01/18.01.2019 г.⁵⁵ с утвърдени⁵⁶ промени от управителя на НЗОК разходите за персонал, за издръжка на административните дейности и за придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт са намалени съответно с 18 хил. лв., 30 хил. лв. и 315 хил. лв., за сметка на увеличение на разходите по § „Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС“.

⁴⁹ Решение № РД-НС-04-109/13.12.2019 г.

⁵⁰ Докладна записка № 21-01-3159/31.12.2019 г.

⁵¹ чл. 1, ал. 1, ред 3 от ЗБНЗОК за 2019 г.

⁵² № 2016-BG-IA-0031

⁵³ РД-02-29-246/25.09.2019 г.

⁵⁴ чл. 144 от ЗПФ

⁵⁵ за изготвянето и представянето през 2019 г. на месечните отчети за касовото изпълнение на бюджетите, на сметките за средства от Европейския съюз и на сметките за чужди средства

⁵⁶ На основание чл. 117, ал. 3 от ЗПФ

ж) С утвърдени компенсирани промени⁵⁷ от управителя на НЗОК на основание § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г. и Указания на МФ ДР № 1 от 11.01.2019 г.⁵⁸ разходите по „Предоставени трансфери на НАП по чл. 24, т. 6 от ЗЗО и към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК“ са увеличени със 106 824 хил. лв., представляващи отчетените като трансфери средства, заплащани по договори, сключени между разпоредители с бюджет и НЗОК (ведомствени болници).

Корекциите на бюджета на НЗОК за 2019 г. са извършени при спазване на нормативните изисквания.

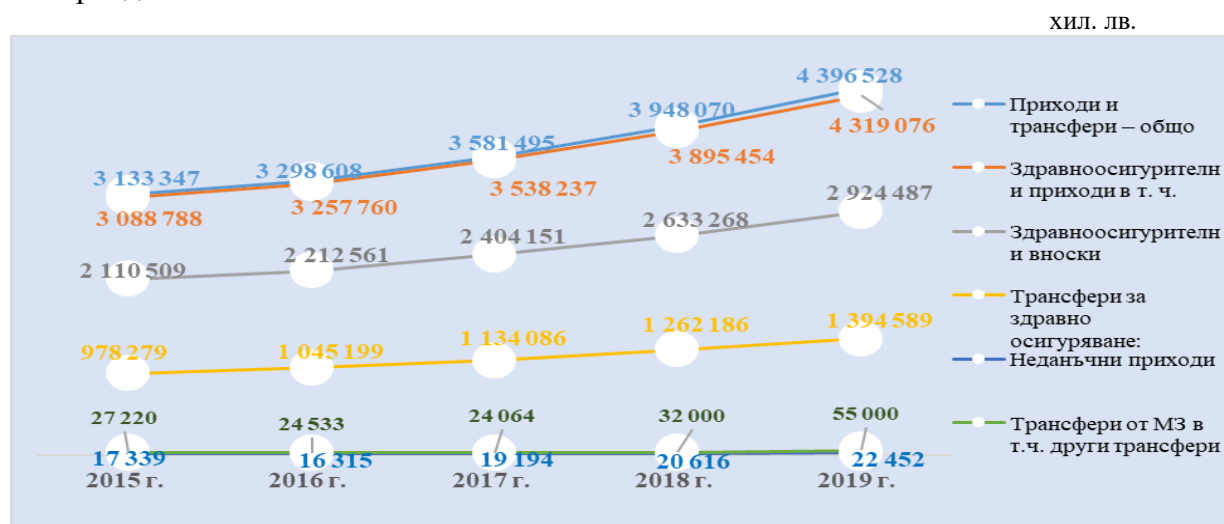
1. Приходи и трансфери⁵⁹

Приходите на НЗОК се набират от осигурителни вноски, трансфери от държавния бюджет за осигурителни вноски на лицата по чл. 40, ал. 1, т. 4 и т. 8, ал. 2 и ал. 3 от ЗЗО, лихви и приходи от управление на имущество; приходи, регламентирани с други закони в полза на здравното осигуряване; възстановени осигурителни разходи; глоби и наказателни лихви; такси, определени с тарифа на МС; ликвидационни дялове от търговски дружества; целеви субсидии от държавния бюджет за изпълнение на задължения, които произтичат от прилагането на правилата за координация на системите за социална сигурност; дарения и завещания; други източници, включително субсидии (трансфери) от държавния бюджет, в т.ч. и чрез бюджета на МЗ по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а, 6б, ал. 1а, ал. 2, т. 3, ал. 3 и 6 от ЗЗ⁶⁰ и по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО.

Със ЗБНЗОК за 2019 г. са планирани приходи и трансфери в размер на 4 299 603 хил. лв., в т.ч. здравноосигурителни приходи на обща стойност 4 236 843 хил. лв., включващи здравноосигурителни вноски – 2 842 254 хил. лв. и трансфери за здравно осигуряване – 1 394 589 хил. лв.; неданъчни приходи – 19 760 хил. лв. и трансфери от МЗ – 43 000 хил. лв., които са в съответствие с разпоредбите на ЗЗО.

По реда на § 1, ал. 1 и § 2 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г. приходите и трансферите са увеличени общо с 84 873,4 хил. лв. от предвидените в закона средства.⁶¹

В следващата графика е представена динамиката на общите приходи и трансфери, за периода 2015 г. - 2019 г.⁶²

Източник: Отчети за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2015 г. – 2019 г.

⁵⁷ Докладни записки вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г., 21-01-608/14.03.2019 г., 21-01-924/15.04.2019 г., 21-01-1163/15.05.2019 г., 21-01-1411/13.06.2019 г., 21-01-1801/18.07.2019 г., 21-01-2089/15.08.2019 г., 21-01-2312/13.09.2019 г., 21-01-2569/15.10.2019 г., 21-01-2838/15.11.2019 г., 21-01-3022/11.12.2019 г. и 21-01-3159/31.12.2019 г.

⁵⁸ относно изпълнението на държавния бюджет и на сметките за средства от Европейския съюз за 2019 г.

⁵⁹ Одитни доказателства №№ 1, 6 и 7

⁶⁰ чл. 23 от ЗЗО

⁶¹ Одитно доказателство № 1

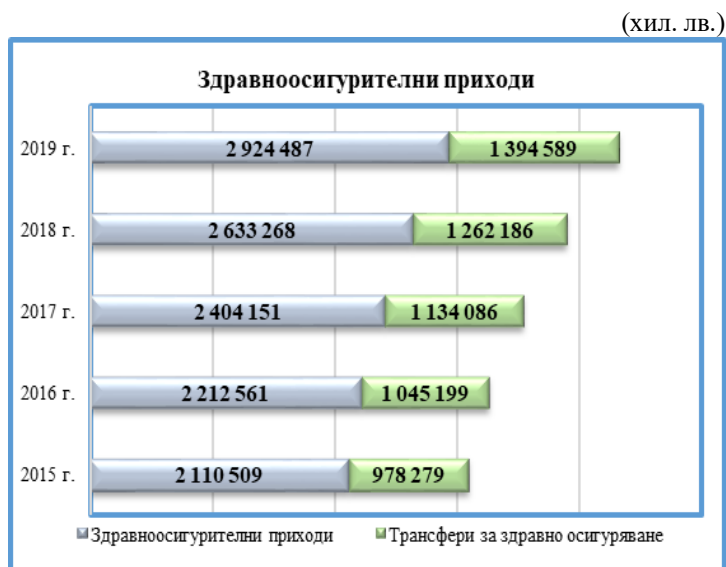
⁶² Одитно доказателство № 6

За 2019 г. общият размер на получените приходи и трансфери е с 351 533 хил. лв., или 8,9 на сто повече спрямо 2018 г. и с 1 263 180 хил. лв. или 40,3 на сто повече от тези получени през 2015 г.

1.1. Здравноосигурителни приходи

Здравноосигурителните приходи се формират от здравноосигурителни вноски от различни категории осигурени лица⁶³ и трансфери за здравно осигуряване.⁶⁴

Планираните в ЗБНЗОК за 2019 г. здравноосигурителни приходи са в размер на 4 236 843 хил. лв. Отчетените средства в размер на 4 319 076 хил. лв., са с 82 233 хил. лв. повече от планираните със закона.

Делът на отчетените здравноосигурителни приходи, съпоставен към общия размер на отчетените приходи и трансфери, за периода 2015 г. – 2019 г., се изменя както следва: за 2015 г. са 98,6 на сто, за 2016 г. и 2017 г. - 98,8 на сто, за 2018 г. - 98,7 на сто и за 2019 г. са 98,2 на сто. Отчетените през 2019 г. здравноосигурителни приходи са с 423 622 хил. лв. (10,9 на сто) повече от отчетените през 2018 г. и с 1 230 288 хил. лв. (39,8 на сто) повече от 2015 г.

Източник: Отчети за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2015 г. – 2019 г.

1.1.1. Приходи от здравноосигурителни вноски

Здравноосигурителните вноски се дължат: от работодатели за работници и служители, от работници и служители (лична вноска), от самонаети (самоосигуряващи се лица) и от други категории осигурени лица.⁶⁵

През 2019 г. размерът на задължителната здравноосигурителна вноска, определена в ЗБНЗОК⁶⁶, е 8 на сто при запазване на съотношението 60:40 между осигуряващия и осигурения или 4,8 на сто за сметка на осигуряващия, 3,2 на сто за сметка на осигуреното лице и 8 на сто за самоосигуряващо се лице.⁶⁷

При планирани със ЗБНЗОК за 2019 г. здравноосигурителни вноски в размер на 2 842 254 хил. лв., са отчетени 2 924 487 хил. лв., което е с 2,9 на сто повече от планираните. Оценката за приходите от задължителни осигурителни вноски и прогнозата за 2019 г. по реда на чл. 159 от ЗПФ е в размер на 314,7 млн. лв.⁶⁸

Отчетените приходи от здравноосигурителни вноски за 2019 г. са с 291 219 хил. лв. или 11 на сто повече от отчетените през 2018 г. Спрямо 2015 г. увеличението на здравноосигурителните вноски е с 813 978 хил. лв. или 38,6 на сто.

⁶³ вноски за работници и служители от работодатели; вноски от работници и служители – лична вноска; вноски от самонаети; вноски от други категории осигурени лица

⁶⁴ чл. 40, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от ЗЗО

⁶⁵ чл. 40 от ЗЗО

⁶⁶ чл. 2 от ЗБНЗОК за 2019 г.

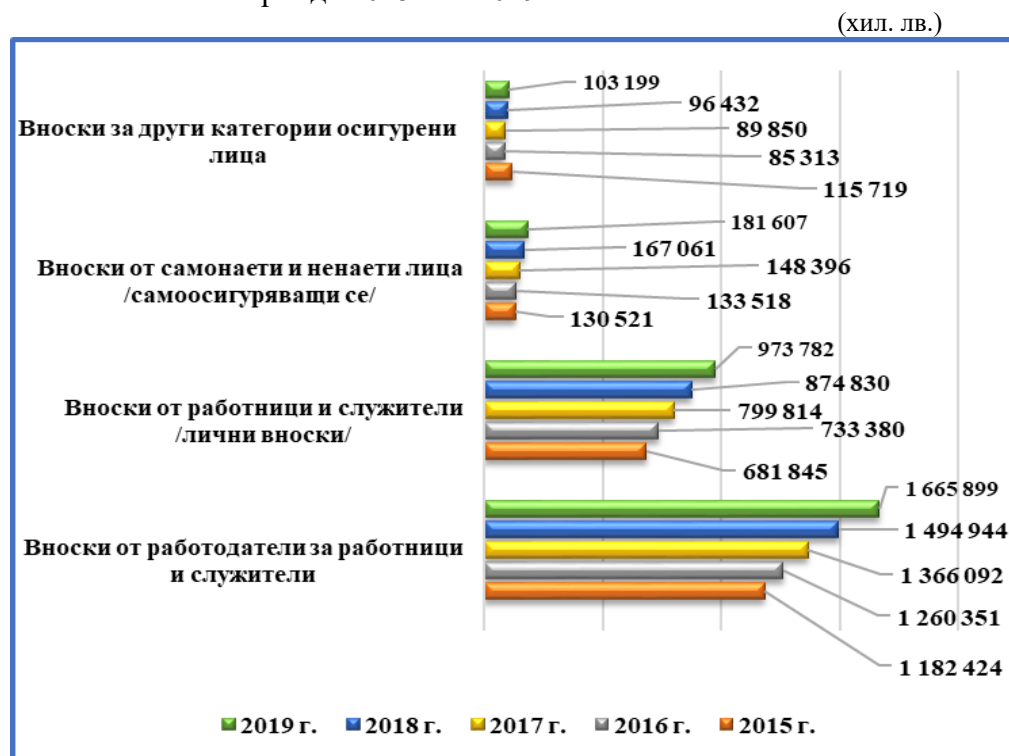
⁶⁷ чл. 40, ал. 4а от ЗЗО

⁶⁸ Писмо от НАП изх. № 35-00-125 от 05.10.2018 г.

Делът на отчетените здравноосигурителни вноски, съпоставен към здравноосигурителните приходи, за периода 2015 г. – 2019 г., се изменя както следва: за 2015 г. са 68,3 на сто, за 2016 г. и 2017 г. са 67,9 на сто, за 2018 г. са 67,6 на сто и за 2019 г. са 67,7 на сто.

От отчетените здравноосигурителни вноски за 2019 г., с най-голям дял са вноските за работници и служители от работодатели – 57 на сто, следвани от личната вноса от работници и служители – 33,3 на сто, вноските от самоосигуряващи се лица – 6,2 на сто и вноските от други категории осигурени лица са 3,5 на сто.

В следващата графика е показана динамиката на отчетените здравноосигурителни вноски по показатели за периода 2015 г. – 2019 г.

Източник: Отчети за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2014 г., 2015 г., 2016 г., 2017 г и 2018 г.

За периода 2015 г. - 2019 г. се наблюдава плавно увеличение на приходите от здравноосигурителните вноски от работодателите и личните вноски от работници и служители. Здравноосигурителните вноски от работодателите са между 56 и 57 на сто, а личните вноски между 32,3 и 33,1 на сто от всички здравноосигурителни вноски. Вноските на самонаетите (самоосигуряващи се лица) ежегодно представляват около 6 на сто от вноските на здравноосигурените лица, а тези на другите категории осигурени лица остават сравнително постоянни около 4 на сто с изключение на 2015 г. когато техният дял е 5,5 на сто от всички здравноосигурителни вноски.

1.1.1.1. Вноски за работници и служители от работодатели

Отчетените здравноосигурителни вноски от работодатели за работници и служители през 2019 г. са в размер на 1 665 899 хил. лв. или със 121 626 хил. лв. или с 7,9 на сто повече в сравнение със заложените⁶⁹ 1 544 273 хил. лв.

Приходите от здравноосигурителни вноски от работодатели за работници и служители през 2019 г. са нараснали със 170 955 хил. лв. или с 11,4 на сто повече спрямо отчетените през 2018 г. и с 483 475 хил. лв. или 41 на сто повече в сравнение с 2015 г.

⁶⁹ Одитно доказателство № 1

1.1.1.2. Вноски от работници и служители – лична вноска

Отчетените приходи от здравноосигурителни вноски от работници и служители (лични вноски) са 973 782 хил. лв., което е с 53 885 хил. лв. по-малко от заложените 1 027 667 хил. лв. за 2019 г.

Личните вноски от работници и служители за 2019 г. са нараснали с 98 952 хил. лв. в сравнение с 2018 г. или с 11,3 на сто (и с 291 937 хил. лв. или с 42,8 на сто в сравнение с 2015 г.).

1.1.1.3. Вноски от самонаети (самоосигуряващи се лица)

През 2019 г. отчетените вноски от самонаети (самоосигуряващи се лица) са 181 607 хил. лв., което е с 12 345 хил. лв. или със 7,3 на сто повече от заложените 169 262 хил. лв.

Отчетеното изпълнение на приходите от самоосигуряващи се лица за 2019 г. е с 14 546 хил. лв. или с 8,7 на сто повече от предходната 2018 г. и с 51 086 хил. лв. или 39 на сто повече от 2015 г.

1.1.1.4. Вноски от други категории осигурени лица

През 2019 г. приходите от вноските от други категории осигурени лица са в размер на 103 200 хил. лв. или с 2 148 хил. лв. или 2,1 на сто повече от заложените 101 052 хил. лв.

Вноските от други категории лица за 2019 г. са със 6 767 хил. лв. или с 7,0 на сто повече в сравнение с тези за 2018 г. и с 12 520 хил. лв. по-малко от 2015 г.

Преизпълнението на приходите от здравноосигурителните вноски се преразпределя за здравноосигурителните плащания по решение на НС на НЗОК.⁷⁰ За 2019 г. от НС на НЗОК⁷¹ са разпределени 72 873,4 хил. лв. от преизпълнението на приходите за здравноосигурителни плащания, други здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност.

Преизпълнението на приходите от здравноосигурителни вноски спрямо предвидените в ЗБНЗОК за периода от 2015 г. до 2019 г. е представено в следващата таблица⁷²:

Преизпълнение на приходите от здравноосигурителни вноски	(хил. лв.)				
	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
	69 804	91 561	124 421	76 976	82 233

Източник: Отчети за изпълнение на бюджета на НЗОК за периода 2015 г. - 2019 г.

През 2019 г. преизпълнението на приходите от здравноосигурителни вноски е с 6,8 на сто повече в сравнение с 2018 г. и със 17,8 на сто спрямо 2015 г.

1.1.2. Трансфери за здравно осигуряване

От държавния бюджет се предоставят трансфери за осигурителни вноски⁷³ за здравно осигуряване на категориите лица, определени в ЗЗО.

Съгласно ЗЗО⁷⁴ за сметка на държавния бюджет се осигуряват: пенсионерите; безработните; лицата до 18-годишна възраст; студенти, включително чуждестранни студенти; ветераните от войните, военноинвалидите и военнопострадалите; гражданите, които получават месечни и социални помощи и целеви помощи за отопление по реда на Закона за социалното подпомагане и други категории осигурени лица.

⁷⁰ § 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г.

⁷¹ Решения на НС на НЗОК

⁷² Одитно доказателство № 1

⁷³ чл. 23, ал. 1, т. 2 от ЗЗО

⁷⁴ чл. 40, ал. 1, т. 4 и т. 8, ал. 2 и ал. 3 от ЗЗО

Дължимата от бюджета здравноосигурителна вноска за лицата по чл. 40, ал. 3 от ЗЗО се внася в размера, определен в ЗБНЗОК за съответната година, върху 55 на сто от минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, като всяка следваща година се увеличава с 5 на сто до достигане на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица.⁷⁵

Получените трансфери за здравно осигуряване за 2019 г. са в размер на 1 394 589 хил. лв., което представлява 100,0 на сто от заложените в ЗБНЗОК за 2019 г. и 32,3 на сто от здравноосигурителните приходи. Отчетените трансфери за здравно осигуряване за 2019 г. са със 132 403 хил. лв. повече в сравнение с 2018 г. и с 416 310 хил. лв. или 42,6 на сто повече от трансферите през 2015 г.

В следващата таблица са представени получените трансфери за здравно осигуряване за периода от 2015 г. до 2019 г.⁷⁶:

Трансфери за здравно осигуряване, в т. ч.:	(хил. лв.)				
	за 2015 г.	за 2016 г.	за 2017 г.	за 2018 г.	за 2019 г.
	978 279	1 045 199	1 134 086	1 262 186	1 394 589
за пенсионери	609 730	638 879	653 577	701 379	738 789
за лицата до 18-годишна възраст и завършващи средно образование	283 207	317 261	379 992	451 586	538 777
за лицата, получаващи обезщетение за безработица	28 130	25 980	28 773	31 126	35 966
за лицата, получаващи социални помощи и целеви помощи за отопление	23 746	30 988	34 776	36 851	36 903
други	33 465	32 091	36 969	41 234	44 155

Източник: Отчети за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2015 г. - 2019 г.

С най-висок относителен дял – 53 на сто са отчетените трансферите за здравно осигуряване за пенсионери, които през 2018 г. са 55,6 на сто, а през 2017 г. са били 57,6 на сто. През 2019 г. те са нараснали с 37 410 хил. лв. или със 5,3 на сто в сравнение с 2018 г. и със 129 059 хил. лв. или 21,2 на сто спрямо 2015 г. Относителният дял на отчетените трансфери за здравно осигуряване за пенсионери като част от трансферите за здравно осигуряване след 2015 г. намалява от 62 на сто до 53 на сто през 2019 г.

Получените трансфери през 2019 г. за лица до 18-годишна възраст и след навършване на тази възраст, ако учат редовно - до завършване на средно образование са нараснали с 87 191 хил. лв. или 19,3 на сто в сравнение с 2018 г. и с 255 570 хил. лв. или 90,2 на сто повече от 2015 г.

Увеличението на получените трансфери при лицата, получаващи обезщетения за безработица през 2019 г. е с 15,5 на сто или 4 840 хил. лв. спрямо 2018 г. и със 7 836 хил. лв. или 28 на сто повече от 2015 г.

Средствата за лицата, получаващи социални помощи и целеви помощи за отопление са нараснали през 2019 г. незначително спрямо 2018 г. и с 55,4 на сто в сравнение с 2015 г. Относителният дял на отчетените трансфери за лицата, получаващи социални помощи и целеви помощи за отопление като част от трансферите за здравно осигуряване след 2016 г. намалява от 3 на сто до 2,6 на сто през 2019 г.

В категория „други“ са включени предоставените от държавния бюджет средства за студентите - редовно обучение; чуждестранните студенти; военноинвалидите и военнопострадалите; лицата в производство за предоставяне на статут на бежанец или право на убежище; задържаните под стража или лишени от свобода; родителите, осиновителите или съпрузите, полагащи грижи за лице с увреждане със загубена работоспособност над 90 на сто, които постоянно се нуждаят от чужда помощ. През

⁷⁵ чл. 40, ал. 4а от ЗЗО, считано от 01.01.2016 г.

⁷⁶ Одитни доказателства № 1 и № 10

2019 г. средствата предоставени за категория „други“ са нараснали с 2 921 хил. лв. или 7,1 на сто спрямо предходната година и с 32 на сто в сравнение с 2015 г.

1.2. Неданъчни приходи

Неданъчните приходи включват: приходи и доходи от собственост; глоби, санкции и наказателни лихви и други неданъчни приходи.

Планираните в ЗБНЗОК за 2019 г. неданъчни приходи са в размер на 19 760 хил. лв. С решение⁷⁷ на НС на НЗОК същите са увеличени с 1 494,4 хил. лв. от изпълнението на приходите за здравноосигурителни плащания.

Отчетените неданъчни приходи за 2019 г. са в размер на 22 452 хил. лв., което представлява изпълнение от 113,6 на сто спрямо заложените в ЗБНЗОК за 2019 г.

Неданъчните приходи, отчетени през 2019 г. са с 1 836 хил. лв. или 8,9 на сто повече от предходната година и с 5 113 хил. лв. или с близо 29,5 на сто в сравнение с 2015 г.

Отчетени са 5,6 хил. лв. приходи и доходи от собственост, което е едва 68,4 от заложените 8,3 хил. лв. и с 9,8 на сто по-малко от отчетените през 2018 г.

През 2019 г. са отчетени 22 123 хил. лв. глоби, санкции и наказателни лихви, което е с 1 735 хил. лв. или 8,5 на сто повече от 2018 г.

За 2018 г. са отчетени други неданъчни приходи в размер на 322,8 хил. лв., което е с 45,1 на сто повече в сравнение с предходната година.

1.3. Получени трансфери от Министерство на здравеопазването

Получените трансфери от МЗ за финансиране на разходите са разпределени за: ЛП – ваксини и дейности по прилагането им за здравните дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от ЗЗ; за дейности за здравно неосигурени лица, включващи: комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психиатрични заболявания; интензивно лечение; дейности по чл. 82, ал. 1, т. 2, ал. 1а, 3, 6 от ЗЗ и за сумите по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО.

Приетите със ЗБНЗОК за 2019 г. средства за трансфери от МЗ са в размер на 43 000 хил. лв. Към 31.12.2019 г. отчетените трансфери за извършване на плащания са в размер на 55 000 хил. лв., като по реда на § 2, ал. 3 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г. средствата са увеличени с 12 000 хил. лв.

Отчетените трансфери от МЗ през 2019 г. са нараснали със 23 000 хил. лв. или със 71,9 на сто повече от 2018 г. и с 27 780 хил. лв. или с 102,1 на сто в сравнение с 2015 г., като увеличението е свързано с вменените допълнителни дейности по одобряване на заплащане на медицинските и други услуги на български граждани извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

През 2019 г. средствата за лекарствени продукти - ваксини и дейности по прилагането им са нараснали с 3 578 хил. лв. или с 69 на сто в сравнение с получените средства за 2018 г. поради заплащане по „Национална програма за подобряване на ваксина-профилактиката на сезонния грип 2019 г. – 2022 г.“ и извършване през м. декември 2019 г. авансово заплащане на ваксините, приложени в периода 01.11. – 31.12.2019 г. Получените средства за здравно неосигурени лица, включващи: дейности по амбулаторно проследяване на болни с психични и кожно-венерически заболявания; интензивно лечение; дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗ и плащанията по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО са намалели съответно с: 27,8 на сто; 10 на сто и 17,6 на сто в сравнение с 2018 г.⁷⁸

През 2019 г. по реда на § 3 от ПЗР от ЗБНЗОК за 2019 г. от МЗ не са получавани средства за извършване на плащане за възстановяване на целеви субсидии за изпълнение

⁷⁷ На основание § 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г.

⁷⁸ Одитно доказателство № 8, т. 8.2

на задължения, основаващи се на правилата за координация на системата за социална сигурност.⁷⁹

1.4. Получени средства от Агенция за социално подпомагане по § 9 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г.

Съгласно § 8 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г. средствата по заявени суми от аптеките, сключили договор с НЗОК за предоставени ЛП на ветерани от войните, военноинвалиди и военнопострадали, както и за извършената диагностика и лечение в лечебни заведения за болнична помощ на правоимащите лица по реда на ПМС № 17 от 31.01.2007 г. и чрез междуинституционални споразумения⁸⁰ за превод на средства във връзка с предписване и отпускане на ЛП, са за сметка на държавния бюджет и се изплащат от АСП чрез НЗОК.

От АСП през 2019 г. са преведени средства⁸¹ на НЗОК в размер на 4 472 хил. лв., от които:

а) 676 хил. лв. за ЛП⁸² за ветераните от войните, което е с 367 хил. лв. по-малко от предходната година;

б) 445 хил. лв. за ЛП⁸³ за военноинвалидите и военно-пострадалите, което е с 12 хил. лв. повече от средствата за 2018 г.;

в) средства за диагностика и лечение в лечебни заведения на лица, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес в размер на 3 351 хил. лв., което е с 9 хил. лв. по-малко в сравнение с преведените средства през 2018 г.

Средствата, получени от АСП по § 8 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г. не са планирани в ЗБНЗОК за 2019 г. и не са включени в отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г.

2. Разходи и трансфери⁸⁴

Средствата на НЗОК⁸⁵ се разходват за здравноосигурителни плащания за отделните видове медицинска помощ, договаряна с изпълнителите, сключили договори с НЗОК, за издръжка на административните дейности по здравното осигуряване, такса за обслужване събирането на здравноосигурителни вноски от НАП; медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност; закупуване на медицински дейности, включително осигуряването на ЛП и МИ за тях, определени в закона за бюджета на НЗОК за съответната календарна година; и други разходи.

Със ЗБНЗОК за 2019 г. са приети общо разходи и трансфери в размер на 4 350 003 хил. лв., които включват: текущи разходи в размер на 4 212 840 хил. лв., разходи за придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт в размер на 5 000 хил. лв., резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи – 127 105 хил. лв. и предоставени трансфери към НАП по чл. 24, т. 6 ЗЗО и към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК - 5 058 хил. лв.

С най-голям относителен дял от планираните разходи и трансфери са текущите разходи (97 на сто), включващи разходи за персонал, издръжка на административните дейности, здравноосигурителни плащания и плащания от получени трансфери от МЗ. Разходите за дълготрайни активи и основен ремонт са 0,1 на сто от общия размер на разходите и трансферите. Резервът, включително за непредвидените и неотложните разходи е 3 на сто, а размерът на планираните трансфери към НАП по чл. 24, т. 6 от ЗЗО -

⁷⁹ Одитно доказателство № 8, т. 8.3.

⁸⁰ Одитно доказателство № 8, т. 8.4.

⁸¹ Одитно доказателство № 8, т. 8.4.

⁸² чл. 4, т. 1 от Закона за ветераните от войните

⁸³ чл. 15, ал. 1 и ал. 2 от Закона за военноинвалидите и военнопострадалите

⁸⁴ Одитни доказателства № 1, № 6, № 8

⁸⁵ чл. 24 от ЗЗО

0,1 на сто.

На основание § 1 и § 2 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г. и с решения⁸⁶ на НС на НЗОК са извършени промени, като размерът на разходите и трансферите в годишния план е увеличен с 84 873 хил. лв., от които 72 873 хил. лв. са от преизпълнението на приходите⁸⁷ и 12 000 хил. лв. са за финансиране на разходи⁸⁸, чрез предоставен трансфер от МЗ без да се нарушава балансът по бюджета на НЗОК. В резултат на увеличението годишният план на разходи и трансфери – всичко е в размер на 4 434 876 хил. лв.

За 2019 г. са отчетени 4 433 563 хил. лв. разходи и трансфери, които са с 83 560 хил. лв. (1,9 на сто) повече от определените в ЗБНЗОК за 2019 г. и надвишават с 496 436 хил. лв. (12,6 на сто) отчетените през 2018 г. и с 1 307 544 хил. лв. (41,8 на сто) отчетените за 2015 г.

В следващата графиката е показана структурата на отчетените разходи и трансфери по изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г.

Източник: Отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г.

С най-голям относителен дял (99,8 на сто) от общо отчетените разходи и трансфери⁸⁹ са текущите разходи – 4 423 992 хил. лв.

В сумата на разходите и трансферите за 2019 г. са включени предоставени трансфери в общ размер на 112 246 хил. лв. (в т.ч. 5 058 хил. лв. към НАП за такса за обслужване събирането на здравноосигурителни вноски, 106 825 хил. лв. към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК⁹⁰ и 363 хил. лв. трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС).

2.1. Разходи

2.1.1. Текущи разходи

Със ЗБНЗОК за 2019 г. за текущи разходи са предвидени 4 212 840 хил. лв., като в резултат на извършени корекции⁹¹ през годината в размер на 212 262 хил. лв., годишният план (коригиран бюджет) възлиза на 4 425 102 хил. лв.

Отчетените текущи разходи за 2019 г. са в размер на 4 423 992 хил. лв. (в т.ч.

⁸⁶ <http://www.nhif.bg/web/guest/75>

⁸⁷ по § 1, ал. 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г.

⁸⁸ по § 2, ал. 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г.

⁸⁹ с включен трансфер към бюджетни организации (ведомствени болници), сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК

⁹⁰ в т.ч. 154 хил. лв. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност

⁹¹ с решения на НС на НЗОК

106 824 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и са с 211 152 хил. лв. или 5 на сто повече от предвидените със ЗБНЗОК за 2019 г.

С най-голям относителен дял (98 на сто) в отчетените текущи разходи за 2019 г. са здравноосигурителните плащания в размер на 4 315 700 хил. лв. (в т.ч. 106 760 хил. лв. трансфер към ведомствени болници).

Отчетените текущи разходи през 2019 г. са с 493 111 хил. лв. или с 12,5 на сто повече спрямо отчетените през 2018 г. и с 1 303 957 хил. лв. или 41,8 на сто повече спрямо отчетените през 2015 г.

2.1.1.1. Разходи за персонал

Разходите за персонал включват заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения, други възнаграждения и плащания за персонала, както и задължителните осигурителни вноски за сметка на работодателя.

Със ЗБНЗОК за 2019 г. са определени разходи за персонал в размер на 41 304 хил. лв. На основание чл. 115 от ЗПФ, с решение⁹² на НС на НЗОК са извършени компенсирани промени по показателите на разходите по бюджета на НЗОК за 2019 г., и размерът на разходите за персонал е намален на 40 629 хил. лв., като с разликата от 675 хил. лв. са увеличени разходите за издръжка на административните дейности.⁹³ По реда на ЗПФ и Указания на МФ ДДС № 01/18.01.2019 г., във връзка с проект „Осигуряване на електронен обмен на социалноосигурителна информация между България и ЕС“ са утвърдени промени с докладни записки⁹⁴ от управителя на НЗОК за намаление на средствата с 18 хил. лв. и увеличение на предоставени трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС. В резултат на намалението, годишният план на разходите за персонал е в размер на 40 611 хил. лв.

Отчетените за 2019 г. разходи за персонал са в размер на 40 526 хил. лв. и представляват 0,9 на сто от общо отчетените разходи и трансфери.

Съпоставени с отчетените разходи за персонал за 2018 г. в размер на 37 330 хил. лв. и за 2015 г. в размер на 30 270 хил. лв. се наблюдава увеличение съответно с 3 195 хил. лв. или с 8,6 на сто и с 10 256 хил. лв. или с 33,9 на сто. За периода 2015 г. – 2017 г. делът на разходите за персонал ежегодно е 1 на сто, а за периода 2018 г. – 2019 г. е 0,9 на сто от общия размер на разходи и трансфери-всичко.

2.1.1.2. Издръжка на административните дейности

Разходите за издръжка на административните дейности включват разходи за: външни услуги, командировки в страната, материали, вода, горива, енергия, текущ ремонт, застраховки, договорни санкции и неустойки, съдебни обезщетения и разноски, платени данъци, такси и административни санкции и други.

Планираните със ЗБНЗОК за 2019 г. средства за издръжка на административните дейности са в размер на 12 140 хил. лв. и представляват 0,3 на сто от приетите със закона разходи и трансфери.

На основание чл. 115 от ЗПФ, с решения⁹⁵ на НС на НЗОК са приети компенсирани промени по показателите на разходите по бюджета на НЗОК за 2019 г., като с 1 006 хил. лв. са увеличени разходите за издръжка на административните дейности за сметка на намаление⁹⁶ на разходите за персонал и за придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт.⁹⁷ По реда на ЗПФ и Указания на МФ ДДС № 01/18.01.2019 г., във

⁹² Решение № РД-НС-04-109/13.12.2019 г.

⁹³ Одитни доказателства № 6 и № 11

⁹⁴ Докладни записки вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г., 21-01-2838/15.11.2019 г., 21-01-3022/11.12.2019 г. и 21-01-3159/31.12.2019 г.

⁹⁵ Решения № РД-НС-04-109/13.12.2019 г. и № РД-НС-04-110/13.12.2019г., Докладна записка вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г.

⁹⁶ съответно с 675 хил. лв. и 331 хил. лв.

⁹⁷ Одитни доказателства №№ 1, 6 и 11

връзка с програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A „Гърция-България“ 2014-2020 г. и договор за предоставяне на национално съфинансиране с МРРБ⁹⁸, по бюджета на НЗОК са утвърдени промени⁹⁹ от управителя на НЗОК, в намаление на средствата с 30 хил. лв. и увеличение на предоставени трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС.

Към 31.12.2019 г. са изплатени 12 706 хил. лв. за издръжка на административни дейности, което представлява 0,3 на сто от отчетените разходи и трансфери - всичко.

Съпоставени с отчетените разходи за издръжка на административните дейности за 2018 г. в размер 10 590 хил. лв. се наблюдава увеличение с 2 116 хил. лв. или с 20 на сто, а спрямо отчетените 8 515 хил. лв. през 2015 г. увеличението е 4 191 хил. лв. или 49,2 на сто.

2.1.1.3. Здравноосигурителни плащания

Здравноосигурителните плащания се извършват за: ПИМП; СИМП; дентална помощ; МДД; ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната и за ЛП за лечение на злокачествени заболявания в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги; МИ, прилагани в болничната медицинска помощ; БМП; други здравноосигурителни плащания, в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност.

Приетите със ЗБНЗОК за 2019 г. здравноосигурителни плащания са в размер на 4 116 396 хил. лв. и заемат най-голям дял от текущите разходи – 97,7 на сто, както и най-голям дял – 94,6 на сто от общо разходи и трансфери. В резултат на извършени промени по бюджета, с решения на НС на НЗОК, размерът на здравноосигурителните плащания е увеличен със 199 979 хил. лв. и в годишния план възлиза на 4 316 375 хил. лв. Отчетените 4 315 700 хил. лв. са със 199 304 хил. лв. (4,8 на сто) повече спрямо определените със ЗБНЗОК за 2019 г.

През 2019 г. са отчетени 464 884 хил. лв. повече спрямо отчетените през 2018 г., или увеличението е с 12,1 на сто спрямо предходната година, а спрямо 2015 г. са отчетени с 1 258 016 хил. лв. (41,1 на сто) повече здравноосигурителни плащания.

Отчетените през 2019 г. здравноосигурителни плащания (в т.ч. трансфер към бюджетни организации - ведомствени болници) по показатели са както следва:

- а) за ПИМП – 226 436 хил. лв.;
- б) за СИМП – 250 223 хил. лв.;
- в) за дентална помощ – 164 573 хил. лв.;
- г) за медико-диагностична дейност – 89 724 хил. лв.;

д) за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на болничната медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги – 1 144 125 хил. лв., в т.ч. за:

да) за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната – 748 261 хил. лв.;

дб) за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги - 395 864 хил. лв.;

- е) за МИ, прилагани в БМП - 105 657 хил. лв.;

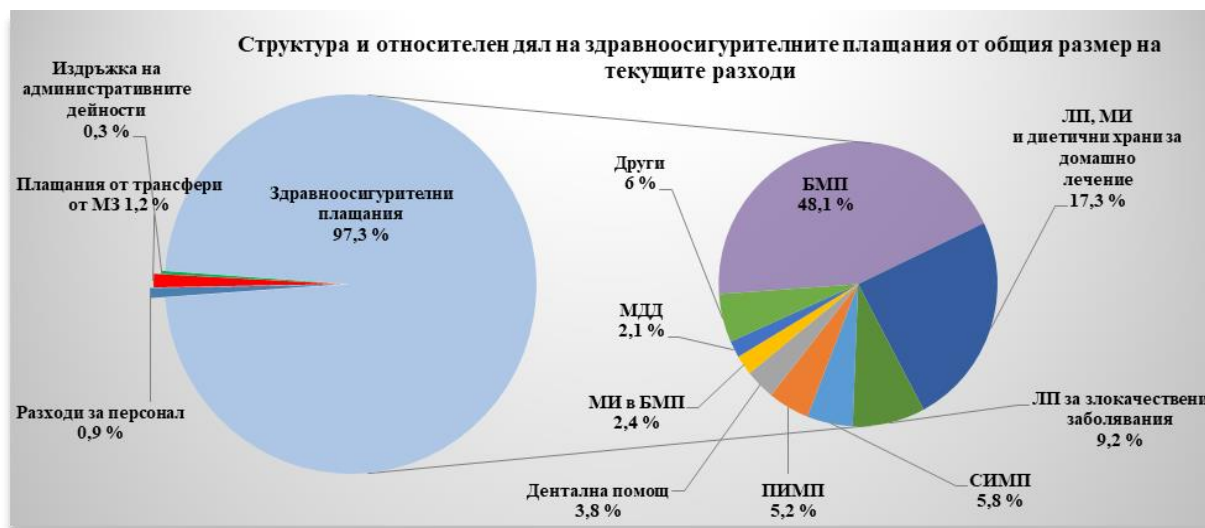
⁹⁸ № РД-02-29-246/25.09.2019 г.

⁹⁹ Докладни записки вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г., 21-01-2838/15.11.2019 г., 21-01-3022/11.12.2019 г. и, 21-01-3159/31.12.2019 г.

ж) за болнична медицинска помощ - 2 075 561 хил. лв.;

з) за други здравноосигурителни плащания, в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност - 259 401 хил. лв.

В следващата графика е представена структурата и относителният дял на здравноосигурителните плащания спрямо общия размер текущи разходи, отчетени за 2019 г.

Източник: Отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г.

С най-голям относителен дял в общия размер на здравноосигурителни плащания са разходите за болнична медицинска помощ - 48,1 на сто, следвани от разходите за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната – 17,3 на сто, разходите за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги – 9,2 на сто, разходите за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност – 6 на сто и за СИМП – 5,8 на сто.

2.1.1.3.1. Здравноосигурителни плащания за първична извънболнична медицинска помощ

Първичната извънболнична медицинска помощ включва всички дейности по диагностика, лечение на появилите се медицински потребности на гражданите, свързани с определен проблем, произтичащ от нарушение на здравето и предизвикващ определено заболяване. Услугата е най-достъпна и с нея се осигурява профилактика на населението за предотвратяване на заболявания и навременно оказване на медицинска помощ в случай на заболяване.

Със ЗБНЗОК за 2019 г. за ПИМП са определени разходи в размер на 225 00 хил. лв. С решение¹⁰⁰ на НС на НЗОК е извършена корекция по реда на ЗЗО¹⁰¹ и ЗПФ¹⁰² със средства от резерва на НЗОК, като средствата за здравноосигурителни плащания за ПИМП за 2019 г. са увеличени с 1 447 хил. лв. и в годишния план възлизат на 226 447 хил. лв.

Отчетени са 226 437 хил. лв. (в т.ч. 105 хил. лв. трансфер за ведомствени болници),

¹⁰⁰ Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.

¹⁰¹ чл. 15, ал. 1, т. 7, чл. 26, ал. 2 от ЗЗО

¹⁰² чл. 116 от ЗПФ

или с 0,6 на сто повече от предвидените със ЗБНЗОК за 2019 г.

За 2019 г. здравноосигурителните плащания за ПИМП представляват 5,2 на сто от всички здравноосигурителни плащания.

Отчетените през 2019 г. здравноосигурителни плащания за ПИМП са с 19 545 хил. лв. или с 9,4 на сто повече от отчетените през 2018 г. и с 41 420 хил. лв. или 22,4 на сто повече спрямо плащанията, осъществени през 2015 г.

2.1.1.3.2. Здравноосигурителни плащания за специализирана извънболнична медицинска помощ (вкл. за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение)

Специализираната извънболнична медицинска помощ включва извършване на дейности по диагностика, лечение, рехабилитация и наблюдение на болни; експертиза на временна нетрудоспособност; наблюдение и оказване на медицинска помощ при бременност и майчинство; насочване на пациенти за консултативна и болнична помощ и други.

Здравноосигурителните плащания за СИМП (вкл. за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение) съгласно ЗБНЗОК за 2019 г. са предвидени в размер на 250 700 хил. лв. В резултат на извършени през годината корекции по бюджета на НЗОК¹⁰³, годишният план на здравноосигурителните плащания за СИМП възлиза на 250 230 хил. лв. (в т.ч. 6 211 хил. лв. авансово заплатени за дейности през м. декември 2019 г. и 971 хил. лв. трансфер за ведомствени болници).

Отчетените през 2019 г. разходи за СИМП в размер на 250 223 хил. лв. са с 0,2 на сто по-малко от предвидените със ЗБНЗОК за 2019 г. и представляват 5,8 на сто от общия размер на здравноосигурителните плащания.

През 2019 г. са отчетени здравноосигурителните плащания за СИМП с 19 703 хил. лв. (8,5 на сто) повече спрямо 2018 г. и с 45 988 хил. лв. (22,5 на сто) повече спрямо 2015 г.

2.1.1.3.3. Здравноосигурителни плащания за дентална помощ

Националната здравноосигурителна каса заплаща оказаната помощ на здравноосигурените лица, осъществили правото си на свободен избор, преглед и лечение от лекар по дентална медицина в лечебно заведение за извънболнична дентална помощ, сключило договор с НЗОК. Обемът дейности, които може да получи всяко от здравноосигурените лица, включва първична и специализирана дентална помощ, които са определени в сключения през 2018 г. Национален рамков договор за дентални дейности между НЗОК и Българския зъболекарски съюз.¹⁰⁴

Съгласно ЗБНЗОК за 2019 г., планираните разходи за здравноосигурителни плащания за дентална помощ са в размер на 167 000 хил. лв. През годината, вследствие на извършени промени по бюджета на НЗОК¹⁰⁵, годишният план възлиза на 164 591 хил. лв.

Отчетените през 2019 г. средства за дентална помощ в размер на 164 573 хил. лв. са с 2 427 хил. лв. (1,5 на сто) по-малко от заложените в ЗБНЗОК за 2019 г. и съставляват 3,8 на сто от всички здравноосигурителни плащания.

Извършените здравноосигурителни плащания за дентална помощ през 2019 г. са с 18 978 хил. лв. или 13 на сто повече от отчетените през 2018 г., и с 42 428 хил. лв. или 34,7 на сто повече спрямо отчетените през 2015 г.

2.1.1.3.4. Здравноосигурителни плащания за медико-диагностична дейност

Медико-диагностичните дейности включват специализирани и/или високоспециализирани дейности, клинично-лабораторни изследвания, рентгенологични изследвания и клинично-микробиологични изследвания и др.

¹⁰³ Докладна записка № 21-01-3159/31.12.2019 г.

¹⁰⁴ <https://www.nhif.bg/page/1562>

¹⁰⁵ Докладна записка № 21-01-3159/31.12.2019 г.

Съгласно ЗБНЗОК за 2019 г. разходите за МДД са в размер на 90 000 хил. лв. или 2,2 на сто от планираните здравноосигурителни плащания. В резултат на извършени корекции по бюджета на НЗОК¹⁰⁶ в края на годината, средствата са намалени с 274 хил. лв. и годишният план за здравноосигурителните плащания за МДД намалява на 89 726 хил. лв.

Отчетените за 2019 г. разходи за МДД са в размер на 89 724 хил. лв. (в т.ч. 643 хил. лв. трансфери към ведомствени болници), като представляват 2,1 на сто от всички отчетени здравноосигурителни плащания и са с 0,3 на сто по-малко от планираните със ЗБНЗОК за 2019 г.

Спрямо отчетените 80 441 хил. лв. за МДД за 2018 г. се наблюдава увеличение с 9 283 хил. лв., или с 11,5 на сто. Съпоставени с отчетените плащания за МДД през 2015 г. в размер на 72 386 хил. лв. увеличението е със 17 338 хил. лв. или с 24 на сто.

2.1.1.3.5. Здравноосигурителни плащания за лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на болничната медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги

Националната здравноосигурителна каса заплаща ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги, предоставени от договорните партньори (аптеките) на НЗОК на здравноосигурените лица.

Приетите със ЗБНЗОК за 2019 г. разходи по този показател са в размер на 1 117 800 хил. лв. или 27,2 на сто от планираните здравноосигурителни плащания.

С решения на НС на НЗОК са извършени корекции¹⁰⁷ през годината, като общият размер на този вид здравноосигурителни плащания е увеличен с 26 468 хил. лв., от които 15 585 хил. лв. са за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната и 10 883 хил. лв. за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги.

В резултат на увеличението общият размер на разходите по този показател в годишния план възлиза на 1 144 268 хил. лв., което е с 2,4 на сто повече от определените със ЗБНЗОК за 2019 г.

За 2019 г. отчетените разходи по показателя са в размер на 1 144 125 хил. лв. (в т.ч. 12 165 хил. лв. трансфери към ведомствени болници) или 26,5 на сто от извършените здравноосигурителни плащания.

Със средствата през 2019 г. са заплатени продукти за домашно лечение, предоставени от аптеките на здравноосигурени лица в периода 16.11.2018 г. - 15.11.2019 г., или са заплатени 24 отчетни 15-дневни периода, докато през 2018 г. са заплатени продукти за домашно лечение, предоставени от аптеките на здравноосигурени лица в периода 16.11.2017 г. – 15.11.2018 г. на стойност 837 559,6 хил. лв. и отложени плащания от 2017 г. за отчетен период 01 - 15.11.2017 г. в размер на 31 708,0 хил. лв. (86 на сто от целия разход за периода), или общо за 24,86 отчетни 15-дневни периода.¹⁰⁸

¹⁰⁶ Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г. и Докладна записка № 21-01-3159/31.12.2019 г.

¹⁰⁷ Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г. и Докладна записка № 21-01-3159/31.12.2019 г.

¹⁰⁸ Одитно доказателство № 1

Планираните със ЗБНЗОК за 2019 г. здравноосигурителни плащания за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната са в размер на 732 800 хил. лв., или 17,8 на сто от определените здравноосигурителни плащания със закона. В резултат на извършените корекции, в годишния план размерът на средствата е увеличен на 748 384 хил. лв., като отчетения разход по показателя е 748 261 хил. лв. и представлява 17,3 на сто от извършените здравноосигурителни плащания. Съпоставени с отчетените разходи за 2018 г. се наблюдава намаление с 18 282 хил. лв. или с 2,4 на сто, а спрямо 2015 г. увеличението е със 150 467 хил. лв. или 25,2 на сто.

Приетите със ЗБНЗОК за 2019 г. разходи за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги са в размер на 385 000 хил. лв. В резултат на извършените корекции, в годишния план размерът на средствата е увеличен на 395 883 хил. лв., като стойността на отчетения разход по показателя е 395 864 хил. лв. (в т.ч. 12 165 хил. лв. трансфери към ведомствени болници) и представлява 9,2 на сто от всички здравноосигурителни плащания. Съпоставени с отчетените разходи за 2018 г. се наблюдава увеличение с 32 409 хил. лв. или с 8,9 на сто, а спрямо 2015 г. се отчита увеличение със 149 939 хил. лв. или 61 на сто.

2.1.1.3.6. Здравноосигурителни плащания за медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ

Националната здравноосигурителна каса заплаща медицинските изделия, предназначени за заболявания, прилагани в болничната медицинска помощ от лечебните заведения.

Със ЗБНЗОК за 2019 г. за медицински изделия са планирани средства в размер на 104 000 хил. лв. или 2,5 на сто от стойността на определените здравноосигурителни плащания.

С извършените компенсирани промени с решения на НС на НЗОК¹⁰⁹ през годината, планираните средства са завишени с 1 833 хил. лв. и в годишния план са в размер на 105 833 хил. лв., което е с 1,8 на сто повече от планираните със ЗБНЗОК за 2019 г.

Отчетените здравноосигурителни плащания за МИ, прилагани в БМП са в размер на 105 657 хил. лв. и съставляват 2,4 на сто от всички здравноосигурителни плащания.

През 2019 г. със средствата са заплатени отчетените от изпълнителите на БМП медицински изделия, като спрямо 2018 г. са с 3 780 хил. лв. или с 3,7 на сто повече и с 30 234 хил. лв. или 40,1 на сто повече спрямо изразходваните 75 423 хил. лв. през 2015 г.

2.1.1.3.7. Здравноосигурителни плащания за болнична медицинска помощ

Болничната медицинска помощ включва дейности по клинични пътеки, високоспециализирани медицински дейности, клинични процедури, амбулаторни процедури.¹¹⁰

Националната здравноосигурителна каса заплаща оказването на БМП от лечебните заведения, сключили договори с НЗОК.

През 2019 г. със ЗБНЗОК за БМП са определени средства в размер на 2 001 464 хил. лв. или 48,62 на сто от планираните здравноосигурителни плащания.

С извършените през годината промени по бюджета с решение на НС на НЗОК¹¹¹ предвидените средства са увеличени общо с 74 155 хил. лв. и в годишният план възлизат

¹⁰⁹ Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г. и Докладна записка № 21-01-3159/ 31.12.2019 г.

¹¹⁰ Наредба № 3 от 20.03.2018 г. за определяне на пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, обн., ДВ, бр. 29 от 30.03.2018 г., в сила от 1.04.2018 г.

¹¹¹ Решения № РД-НС-04-45/27.05.2019 г. и № РД-НС-04-109/13.12.2019 г.

на 2 075 620 хил. лв., което представлява 3,6 на сто увеличение спрямо определените със ЗБНЗОК за 2019 г.

Отчетените средства са в размер на 2 075 561 хил. лв. (в т.ч. 88 361 хил. лв. трансфер за ведомствени болници) и надвишават с 3,7 на сто планираните със закона. Плащанията за БМП заемат най-голям дял от здравноосигурителните плащания – 48,1 на сто.

През 2018 г. са изразходвани 1 881 891 хил. лв., с 193 670 хил. лв. или с 10,3 на сто по-малко от тези през 2019 г. През 2015 г. са изразходвани 1 523 882 хил. лв., с 551 679 хил. лв. или с 36,2 на сто по-малко от 2019 г.

2.1.1.3.8. Други здравноосигурителни плащания, в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност

Съгласно ЗЗО¹¹², правилата за координация на системите за социална сигурност и двустранни спогодби, НЗОК планира средства в бюджета си, с които гарантира здравноосигурителните права на: европейските граждани, осигурени в други държави-членки на ЕС, Европейско икономическо пространство, Швейцария, Македония, Черна гора и Сърбия, при техния престой или пребиваване на територията на Република България, както и на осигурените в НЗОК лица, при техния престой или пребиваване на територията на тези държави. Средствата са за възстановяване на разходите на държавите, оказали медицинска помощ по реда на правилата за координация на системите за социална сигурност.

През 2019 г. със ЗБНЗОК за здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, са определени средства в размер на 160 432 хил. лв. или 3,9 на сто от планираните здравноосигурителни плащания.

С извършените през годината промени по бюджета на НЗОК¹¹³ са увеличени предвидените със закона средства с 99 228 хил. лв. или с 61,9 на сто, с което годишния план по показателя възлиза на 259 660 хил. лв. Отчетените 259 401 хил. лв. (в т.ч. 154 хил. лв. трансфер за ведомствени болници) са с 61,7 на сто повече спрямо планираните със ЗБНЗОК за 2019 г. Отчетените здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност представляват 6 на сто от всички здравноосигурителни плащания. По направление на плащанията по правилата за координация на системите за социална сигурност, извършените разходи са както следва:

а) заплатена медицинска помощ, оказана на територията на Р България от договорни партньори на НЗОК за осигурени в други държави лица, на стойност от 7 788 хил. лв. (в т.ч. 154 хил. лв. трансфер за ведомствени болници);¹¹⁴

б) възстановени разходи на здравноосигурени лица за заплатена от тях медицинска помощ при престой в друга държава, на стойност 610 хил. лв.;¹¹⁵

в) плащания по постъпили искове от други държави за получени на тяхна територия обезщетения в натура от здравноосигурени лица, осигурени в НЗОК, на стойност 256 170 хил. лв.¹¹⁶

¹¹² чл. 29, ал. 3, т. 8 от ЗЗО

¹¹³ Решение № РД-НС-04-109/13.12.2019 г. и Докладна записка № 21-01-3159/31.12.2019 г.

¹¹⁴ Годишен отчет, таблица 11 – Справка за здравноосигурителните плащания, за медицинска помощ по правилата за координация и социална сигурност за осигурени в други държави лица, извършени за периода януари - декември 2019 г.

¹¹⁵ Годишен отчет, таблица 19 – Справка за здравноосигурителните плащания на НЗОК за периода 01.01. - 31.12.2019 г. за възстановяване на разходи на ЗЗОЛ за заплатена от тях медицинска помощ при престой в друга държава

¹¹⁶ Годишен отчет, таблица 17 – Справка за заплатените обезщетения в натура по възстановените от НЗОК през 2019 г. искове на други държави

Възстановените до края на 2019 г. разходи на НЗОК от други държави за получена медицинска помощ на територията на Р България от техни осигурени лица са в размер на 5 167 хил. лв. Към 31.12.2019 г. общата сума на дължимите от другите държави суми към Р България възлиза на 9 125 хил. лв.¹¹⁷

През 2019 г. са отчетени с 185 799 хил. лв. или с 252,4 на сто повече спрямо отчетените 73 602 хил. лв. през 2018 г. и с 228 491 хил. лв. или със 739,2 на сто повече спрямо отчетените през 2015 г.

От постъпилите от другите държави исокове, по реда за възстановяване на действително извършени разходи, към 01.01.2019 г. НЗОК дължи плащане на други държави на обща стойност 285 822 хил. лв. Постъпилите през 2019 г. нови исокове от други държави за възстановяване на извършени от тях разходи, за получени на тяхна територия обезщетения в натура от здравноосигурени лица, осигурени в НЗОК са на стойност 112 678 хил. лв., от които са отхвърлени исокове на обща стойност 1 094 хил. лв. Към 31.12.2019 г. общата стойност на неприключените здравноосигурителни плащания по исокове от други държави възлиза на 141 236 хил. лв.¹¹⁸, от които просрочените суми са в размер на 11 232 хил. лв. Общата сума дължима от България по исокове от други държави за възстановяване по реда на действителни разходи е намаляла с 144 586 хил. лв. или с 50,6 на сто спрямо тази към 31.12.2018 г.¹¹⁹

В следващите графики са съпоставени отчетените здравноосигурителни плащания през 2019 г. спрямо отчетените през 2015 г. и 2018 г.

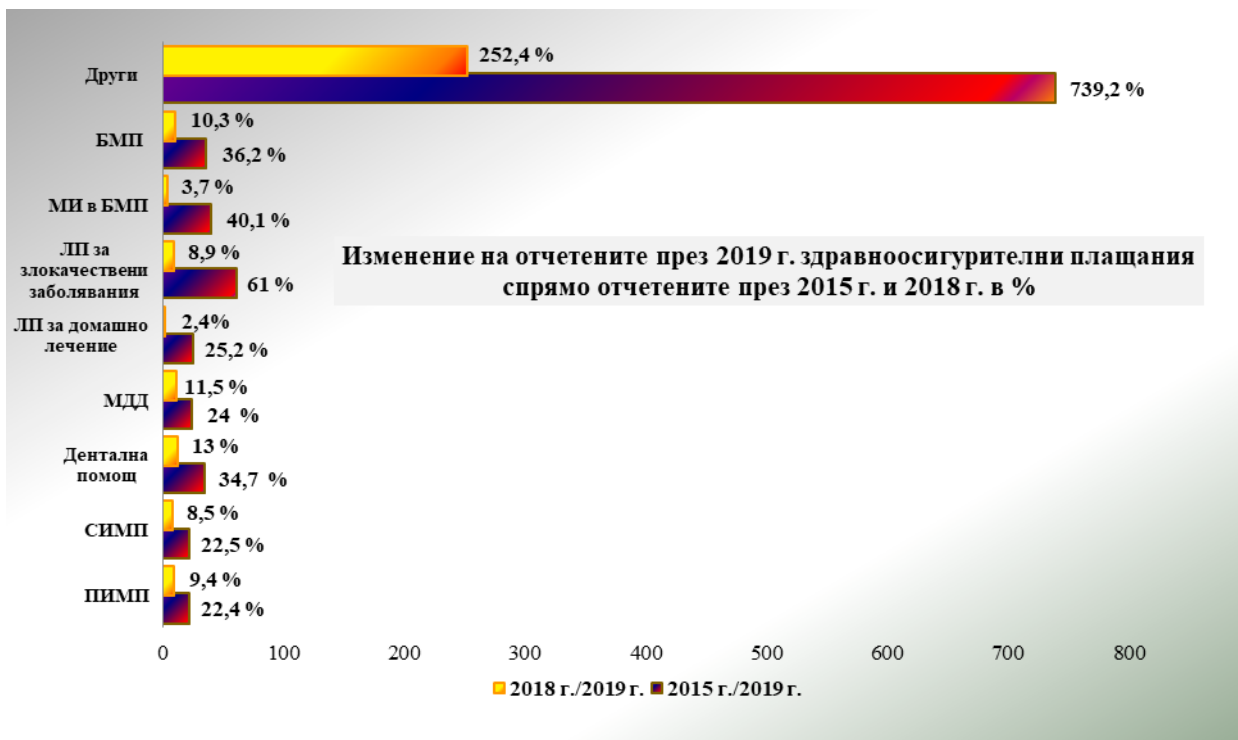

Източник: Отчети за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2015 г., 2018 г. и 2019 г.

¹¹⁷ Годишен отчет, таблица 13 – Справка за състоянието по исовете на НЗОК към другите държави за възстановяване на разходи на НЗОК за получена медицинска помощ на територията на България от техни осигурени лица, по държава-дебитор за периода 01.01. - 31.12.2019 г.

¹¹⁸ Годишен отчет, таблица 14 - Справка за здравноосигурителните плащания на НЗОК за периода 01.01. - 31.12.2019 година по исокове на други държави, за възстановяване на извършени от тях разходи, за получени на тяхна територия обезщетения в натура от ЗОЛ, осигурени в НЗОК

¹¹⁹ Годишен отчет, таблица 14 - Справка за здравноосигурителните плащания на НЗОК за периода 01.01. - 31.12.2019 година по исокове на други държави, за възстановяване на извършени от тях разходи, за получени на тяхна територия обезщетения в натура от ЗОЛ, осигурени в НЗОК

Източник: Отчети за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2015 г., 2018 г. и 2019 г.

От извършеното сравнение на отчетените здравноосигурителни плащания през 2019 г. спрямо предходната и спрямо 2015 г. е установено, че плащанията нарастват, както като общ размер, така и по отделните показатели.

Най-голям относителен ръст бележат здравноосигурителните плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност спрямо 2015 г. и 2018 г. В сравнение с предходни бюджетни периоди, размерът на заложените средства в ЗБНЗОК за 2019 г., както и утвърденият годишен план, по отношение на медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, са позволили на НЗОК в качеството ѝ на институция-орган за връзка, съгласно регламентите за координация на системите за социална сигурност, да извърши възстановяване на суми по постъпилите от другите държави искове в значителен размер.

На следващо място по относителен ръст на плащанията са увеличените разходи за болнична помощ спрямо 2018 г. и разходите за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги спрямо 2015 г. Най-нисък ръст бележат здравноосигурителните плащания за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната - 2,4 на сто спрямо 2018 г. и разходите за ПИМП и СИМП съответно 22,4 на сто и 22,5 на сто спрямо 2015 г.

2.1.1.4. Плащания от трансфери от Министерство на здравеопазването

През 2019 г. МЗ предоставя на НЗОК трансфери за финансиране на разходите, извършени от НЗОК за лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от ЗЗ; дейности за здравно неосигурени лица, включващи: дейности по комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психиатрични заболявания; интензивно лечение; дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗ и плащания¹²⁰ за покриване на разликата между потребителска такса, дължима от пенсионери при посещения при лекар и лекар по дентална медицина.

¹²⁰ по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО

Считано от 01.04.2019 г. МЗ предоставя трансфери на НЗОК за дейности за лечението на лица до 18 и над 18-годишна по чл. 82 ал. 1а, 3 и 6 от 33.¹²¹

Планираните със ЗБНЗОК за 2019 г. средства са в размер на 43 000 хил. лв. На основание § 2, ал. 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г., след периодично отчитане на извършените плащания, от управителят на НЗОК са утвърдени¹²² промени по показателите за плащания от трансфери от МЗ, като са разпределени средства в размер на 12 000 хил. лв., представляващи надвишението на планираните¹²³ приходи от трансфери от МЗ.¹²⁴ В резултат на увеличението на средствата по показателя, годишният план възлиза на 55 000 хил. лв. Към 31.12.2019 г. са изплатени 55 060 хил. лв. (в т.ч. 64 хил. лв. трансфер за ведомствени болници), което е с 28 на сто повече от заложените средства в ЗБНЗОК за 2019 г. Спрямо извършените през 2018 г.¹²⁵ плащания от трансфери от МЗ се отчита увеличение с 22 915 хил. лв. или със 71,3 на сто, а спрямо отчетените към 31.12.2015 г. увеличението е с 31 495 хил. лв. или 133,7 на сто.

През 2019 г. от МЗ са предоставени на НЗОК трансфери за финансиране на разходите, извършени от НЗОК за:

а) ЛП – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от 33 - приетите със ЗБНЗОК за 2019 г. средства са в размер на 6 576 хил. лв. С извършени¹²⁶ компенсирани промени по бюджета на НЗОК за 2019 г. средствата са увеличени с 2 188 хил. лв. Към 31.12.2019 г. са изплатени 8 764 хил. лв. (в т.ч. 728 лв. трансфер за ведомствени болници) или с 33,3 на сто повече от предвидените в ЗБНЗОК за 2019 г. Спрямо извършените през 2015 г. и 2018 г. плащания се отчита ръст съответно с 6 978 хил. лв. (390,7 на сто) и 3 578 хил. лв. (69 на сто). Ръстът на разходите се дължи включването през 2019 г. на заплащане по „Национална програма за подобряване на ваксина-профилактиката на сезонния грип 2019 г. – 2022 г.“ и извършване през м. декември 2019 г. авансово заплащане на ваксините, приложени в периода 01.11. – 31.12.2019 г.;

б) дейности за здравно неосигурени лица, включващи: комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психиатрични заболявания; интензивно лечение - планираните със ЗБНЗОК за 2019 г. средства са в размер на 2 109 хил. лв. В годишния план размерът на средствата е намален¹²⁷ с 183 хил. лв. Към 31.12.2019 г. са изплатени 1 926 хил. лв. (в т.ч. 48 хил. лв. трансфер за ведомствени болници) или с 8,7 на сто по-малко от заложените средства в закона. Отчита се намаление със 790 хил. лв. (29,1 на сто) спрямо извършените плащания през 2018 г. и увеличение с 667 хил. лв. (53 на сто) спрямо плащанията през 2015 г.;

в) дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от 33 - приетите със ЗБНЗОК за 2019 г. средства са в размер на 4 280 хил. лв. След извършени компенсирани промени¹²⁸ средствата са увеличени с 1 066 хил. лв. Към 31.12.2019 г. са изплатени 5 346 хил. лв. или с 24,9 на сто повече от заложените в закона средства. Спрямо платените през 2018 г. средства се отчита намаление с 594 хил. лв. или с 10 на сто, а спрямо 2015 г. се отчита увеличение с 876 хил. лв. или с 19,6 на сто;

г) плащания на сумите по чл. 37, ал. 6 от 33О - със ЗБНЗОК за 2019 г. са приети средства в размер на 16 035 хил. лв. Годишният план е намален¹²⁹ с 963 хил. лв., към

¹²¹ § 28 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г.; ПМС № 54/2019 г. за закриване на Център „Фонд за лечение на деца“ и Наредба № 2 от 27.03.2019 г. за медицинските и други услуги по чл. 82, ал. 1а и 3 от Закона за здравето и за реда и условията за тяхното одобряване, ползване и заплащане

¹²² Докладни записки №№ 21-01-2838/15.11.2019 г., 21-01-3022/11.12.2019 г. и 21-01-3159/31.12.2019 г.

¹²³ чл. 1, ал. 1, ред 3 от ЗБНЗОК за 2019 г.

¹²⁴ Одитно доказателство № 11

¹²⁵ Отчет за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2018 г.

¹²⁶ Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г. и Докладна записка № 21-01-3159/31.12.2019 г.

¹²⁷ Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г. и Докладна записка № 21-01-3159/31.12.2019 г.

¹²⁸ Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г. и Докладни записки №№ 21-01-2838/15.11.2019 г., 21-01-3022/11.12.2019 г. и 21-01-3159/31.12.2019 г.

¹²⁹ Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г. и Докладна записка № 21-01-3159/31.12.2019 г.

31.12.2019 г. са изплатени 15 132 хил. лв. (в т.ч. 15,7 хил. лв. трансфер за ведомствени болници). Разликата между заплатените средства и утвърдения годишен план е за сметка на неусвоените целеви средства към 31.12.2018 г. в размер на 203 хил. лв.¹³⁰ Отчетено е намаление с 3 171 хил. лв. спрямо платените средства през 2018 г. (17,3 на сто) и с 918 хил. лв. (5,7 на сто) спрямо платените през 2015 г.;

д) дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ - приетите със ЗБНЗОК за 2019 г. средства са в размер на 12 000 хил. лв. С извършени¹³¹ компенсирани промени по бюджета на НЗОК за 2019 г. средствата са увеличени с 11 748 хил. лв. Към 31.12.2019 г. са изплатени 23 748 хил. лв. или с 97,9 на сто повече от предвидените в ЗБНЗОК за 2019 г. Със средствата е заплатено разрешено финансово подпомагане по реда на Наредба № 2 от 27.03.2019 г. на МЗ:

да) 2 171 хил. лв. за заплащане по прехвърлени по баланса на НЗОК задължения към доставчици, при закриване на Център „Фонд за лечение на деца“;¹³²

дб) 20 468 хил. лв. за предоставяне от лечебни заведения на територията на България на ЛП, МИ, генетични изследвания и медицински процедури, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за 635 деца;

дв) 795 хил. лв. за оказване на медицинска помощ в лечебни заведения в други държави на 76 деца и 453 хил. лв. за покриване на логистичните разходи, свързани с лечението на тези деца в другите държави.

Разходите са намалени със 139 хил. лв. от възстановени суми от лечебни заведения в други държави по авансови плащания от Център „Фонд за лечение на деца“ или НЗОК за лечението на децата.¹³³

е) дейности във връзка с лечение на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от ЗЗ - приетите със ЗБНЗОК за 2019 г. средства са в размер на 2 000 хил. лв. С извършени¹³⁴ компенсирани промени по бюджета на НЗОК за 2019 г. средствата са намалени с 1 857 хил. лв. Към 31.12.2019 г. са изплатени 143 хил. лв. или с 92,9 на сто по-малко от предвидените в ЗБНЗОК за 2019 г. Със средствата е заплатено разрешено финансово подпомагане по реда на Наредба № 2 от 27.03.2019 г. на МЗ на две лица над 18-годишна възраст за извършените им: белодробна трансплантация в Австрия и бъбречна трансплантация в Турция.¹³⁵

2.1.2. Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт

В ЗБНЗОК за 2019 г. за придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт са предвидени 5 000 хил. лв., които заемат дял от 0,1 на сто от планираните разходи и трансфери.

С решения¹³⁶ на НС на НЗОК и утвърдени¹³⁷ вътрешно-компенсирани промени средствата са намалени с 647 хил. лв. (12,9 на сто) за сметка на увеличение на средствата за издръжка на административните дейности, по реда на чл. 115 от ЗПФ, и на средствата за предоставени трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС по реда на ЗПФ и Указания на МФ ДДС № 01/18.01.2019 г., във връзка с проект „Осигуряване на електронен обмен на социалноосигурителна информация между България и ЕС“, в резултат на което годишният план е в размер на 4 353 хил. лв.

За 2015 г. намалението на средствата по показателя спрямо планираните е 63 на сто, за 2016 г. е с 47 на сто, за 2017 г. е с 57,9 на сто, а за 2018 г. намалението е с 63,7 на сто.¹³⁸

¹³⁰ Изх. № 04-04-20/ 21.01.2019 г.

¹³¹ Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г. и Докладна записка № 21-01-3159/31.12.2019 г.

¹³² § 1, ал. 3 от ПЗР на ПМС № 54/2019 г.

¹³³ Одитно доказателство № 8, т. 8.2

¹³⁴ Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г. и Докладна записка № 21-01-3159/31.12.2019 г.

¹³⁵ Одитно доказателство № 8, т. 8.2

¹³⁶ Решения № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г. и № РД-НС-04-110 от 13.12.2019 г.

¹³⁷ Докладна записка № 21-01-3022/11.12.2019 г.

¹³⁸ Отчетени средства за 2015 г. – 2 566 хил. лв., 2016 г. – 3 704 хил. лв., 2017 г. – 2 520 хил. лв. и 2018 г. –

Изплатените разходи през 2019 г. са 4 151 хил. лв. или с 153,1 на сто повече от отчетените през 2018 г. средства.

Извършените разходи са за: основни ремонти в районните здравноосигурителни каси; придобиване на дълготрайни материални активи; придобиване на нематериални дълготрайни активи.

За периода 2015 г. – 2018 г. планираните средства за придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт не се усвояват изцяло през съответната година, като се пренасочват за здравноосигурителните плащания, а през 2019 г. се разпределят за издръжка на административните дейности и трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС.

2.1.3. Резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи

В съответствие с разпоредбите на ЗЗО¹³⁹ в бюджета на НЗОК задължително се предвижда резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи в размер на сумата от три на сто от събраните приходи от здравноосигурителни вноски и трансферите за здравноосигурителни вноски от други бюджети и други приходи. Съгласно ЗЗО¹⁴⁰ със средствата от резерва се плащат разходи в случай на значителни отклонения от равномерното разходване на средствата за здравноосигурителни плащания, като е в правомощията на НС на НЗОК да взема решения за използването на средствата от резерва.

Приетият със ЗБНЗОК за 2019 г. резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи е в размер на 127 105 хил. лв.

С решения¹⁴¹ на НС на НЗОК средствата от резерва са освободени и разпределени за здравноосигурителни плащания, както следва:

а) 1 447 хил. лв. за ПИМП – 1,1 на сто от средствата, предвидени за резерв;

б) 26 354 хил. лв. за други здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност – 20,7 на сто;

г) 27 468 хил. лв. за здравноосигурителни плащания за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели, за домашно лечение на територията на страната и за ЛП на злокачествени заболявания в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги (21,6 на сто от средствата предвидени в резерва), в т.ч. 15 584 хил. лв. за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната и 11 884 хил. лв. за ЛП за лечение на злокачествени заболявания в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги;

д) 1 833 хил. лв. за здравноосигурителни плащания за МИ, прилагани в БМП – 1,4 на сто;

е) 70 003 хил. лв. за здравноосигурителни плащания за БМП – 55,1 на сто.

През 2019 г. средствата от резерва по бюджета на НЗОК са разходвани за здравноосигурителни плащания в съответствие с нормативните изисквания.

2.2. Предоставени трансфери на Националната агенция за приходите по чл. 24, т. 6 от ЗЗО и към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК

Съгласно чл. 2, ал. 2 от ЗЗО набирането на средства от задължителните здравноосигурителни вноски се осъществява от НАП, като съгласно § 6 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г. НЗОК заплаща такса в размер на 0,2 на сто върху набраните здравноосигурителни вноски. Дължимата такса за обслужване събирането на

1 640 хил. лв.

¹³⁹ чл. 26, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗЗО

¹⁴⁰ чл. 26, ал. 2 от ЗЗО

¹⁴¹ Решения № РД-НС-04-45 от 27.05.2019 г. и № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.

здравноосигурителни вноски се отразява като трансфер към НАП. Приетите със ЗБНЗОК за 2019 г. трансфери са в размер на 5 058 хил. лв.

През 2019 г. средствата по този показател са увеличени¹⁴² с отчетените като трансфери средства, заплащани по договори, сключени между разпоредители с бюджет (ведомствени болници) и НЗОК, в размер на 106 825 хил. лв. В резултат годишният план е в размер на 111 883 хил. лв.

Към 31.12.2019 г. са отчетени 111 883 хил. лв., като 5 058 хил. лв. са предоставени трансфери на НАП¹⁴³ за такса за обслужване събирането на здравноосигурителни вноски.

НАП администрира вноски за държавното обществено осигуряване, здравето осигуряване, учителския пенсионен фонд и фондовете за допълнителното задължително пенсионно осигуряване. За администрираните публични средства НАП събира такса единствено от НЗОК, което я поставя в неравностойно положение спрямо останалите обществени и частни осигурителни фондове.

С размера на таксата за администриране на здравноосигурителните вноски, заплащана на НАП, се ограничават средствата на НЗОК, като за периода 2015 г. - 2019 г. сумата възлиза на 20 796 хил. лв.¹⁴⁴

3. Бюджетно салдо¹⁴⁵

Съгласно ЗБНЗОК за 2019 г. бюджетът на НЗОК за 2019 г. е приет с отрицателно бюджетно салдо в размер на 50 400. В резултат на отчетените към 31.12.2019 г. разходи и трансфери - всичко в общ размер на 4 433 564 хил. лв., спрямо отчетените приходи и трансфери - всичко в общ размер на 4 396 528 хил. лв. се формира отрицателно бюджетно салдо за годината в размер на 37 036 хил. лв.

В следващата таблица е представен общият размер на отчетените приходи и трансфери, разходи и трансфери и бюджетно салдо за периода 2015 г. - 2019 г.

	Отчет към 31.12.2015 г.	Отчет към 31.12.2016 г.	Отчет към 31.12.2017 г.	Отчет към 31.12.2018 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
Приходи и трансфери всичко	3 133 347	3 298 608	3 581 495	3 948 070	4 396 527
Разходи и трансфери всичко	3 126 020	3 296 984	3 571 333	3 937 127	4 433 563
Бюджетно салдо	7 327	1 624	10 162	10 943	-37 036

Изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. е отчетено в съответствие с показателите на ЗБНЗОК за 2019 г. Извършените през годината промени между елементите на разходите и трансферите и разпределението на преизпълнението на здравноосигурителните вноски са в рамките на бюджета и са в съответствие с нормативните изисквания.

От 2015 г. до 2018 г. НЗОК формира положително бюджетно салдо, като за 2019 г. бюджетно салдо е отрицателно в размер на 37 036 хил. лв.

Част четвърта ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на резултатите от извършения одит на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г., са налице основания за изразяване на следното заключение:

По отношение на процеса по **„Изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г.“** е констатирано съответствие във всички

¹⁴² § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г. и Указание на МФ ДР № 1 от 11.01.2019 г.

¹⁴³ Одитно доказателство № 8, т. 8.5. и т. 8.6.

¹⁴⁴ Одитно доказателство № 7

¹⁴⁵ Одитни доказателства № 1 и № 7

съществени аспекти, с изключение на неспазване разпоредбата на чл. 30, ал. 1 от ЗЗО за внасянето на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. от управителя на НЗОК чрез министъра на здравеопазването и Министерски съвет в Народното събрание не по-късно от 30.06.2020 г.

По отношение на процесите **„Структуриране и съдържание на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г.“** и **„Отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г.“** е установено съответствие във всички съществени аспекти.

През одитирания период състоянието на СФУК в изследваната област е добро, с изключение на дейността по представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г., където контролните процедури не са осигурили съответствие с нормативните изисквания.

Част пета

ОТГОВОРИ НА ОДИТИРАНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ

Фактите и обстоятелствата, установени при одита и отразени в одитния доклад за извършен одит на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г., са съгласувани¹⁴⁶ с представители на НЗОК. Представените по време на одита отговори на въпроси и информация от отговорните длъжностни лица са взети предвид при изготвянето на одитния доклад.

В подкрепа на констатациите от одитния доклад са събрани 11 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата.

¹⁴⁶ на 31.08.2020 г.

№	Опис на приложенията към одитен доклад № 0600100620	Бр. стр.
1.	Извършени промени по бюджета на НЗОК за 2019 г. по показатели	8

Извършени промени по бюджета на НЗОК за 2019 г. по показатели

ХИЛ. ЛВ.

№ ред	ПОКАЗАТЕЛИ	РД-НС-04-45/27.05.2019 г., РД-НС-04-109/ 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., РД-НС-04-110/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. №№ 21-01-2838/15.11.2019 г., 21-01-3022/11.12.2019 г., 21-01-3159/31.12.2019 г.	ДЗ вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо корекции (с включен трансфер към ведомствени болници)	ДЗ вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-608/14.03.2019 г.; 21-01-924/15.04.2019 г.; 21-01-1163/15.05.2019 г.; 21-01-1411/13.06.2019 г.; 21-01-1801/18.07.2019 г.; 21-01-2089/15.08.2019 г., 21-01-2312/13.09.2019 г.; 21-01-2569/15.10.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо промени по бюджета на НЗОК за 2019 г. (с прехвърлени отчетените като трансфери за ведомствени болници средства)
		Резерв	ВКП	§ 1, ал. 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г. (преизпълнение на приходите)	§ 2 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г. (МЗ)	Проект „Осигуряване на ел. обмен на социално осигурителна инф. между РБ и ЕС”	§ 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г. и Указания на МФ ДР № 1 от 11.01.2019 г.		
		+/-	+/-	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-
I.	ПРИХОДИ И ТРАНСФЕРИ - ВСИЧКО			72 873	12 000		84 873		84 873
1.	Здравноосигурителни приходи			71 379			71 379		71 379
1.1.	Здравноосигурителни вноски			71 379			71 379		71 379
1.2.	Трансфери за здравно осигуряване								0
2.	Неданъчни приходи и други приходи			1 494			1 494		1 494
3.	Получени трансфери от Министерството на здравеопазването за:				12 000	0	12 000	0	12 000
3.1	Лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето				2 188		2 188		2 188

№ ред	ПОКАЗАТЕЛИ	РД-НС-04-45/27.05.2019 г., РД-НС-04-109/13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., РД-НС-04-110/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. №№ 21-01-2838/15.11.2019 г., 21-01-3022/11.12.2019 г., 21-01-3159/31.12.2019 г.	ДЗ вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо корекции (с включен трансфер към ведомствени болници)	ДЗ вх.№№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-608/14.03.2019 г.; 21-01-924/15.04.2019 г.; 21-01-1163/15.05.2019 г.; 21-01-1411/13.06.2019 г.; 21-01-1801/18.07.2019 г.; 21-01-2089/15.08.2019 г.; 21-01-2312/13.09.2019 г.; 21-01-2569/15.10.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо промени по бюджета на НЗОК за 2019 г. (с прехвърлени отчетените като трансфери за ведомствени болници средства)
3.2.	Дейности за здравно неосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с психиатрични заболявания и комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически заболявания по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 3а и 6б от Закона за здравето				-183		-183		-183
3.3	Дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от Закона за здравето				1 066		1 066		1 066
3.4	Суми по чл. 37, ал. 6 от Закона за здравето осигуряване				-962		-962		-962
3.5	Дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето				11 748		11 748		11 748
3.6	Дейности във връзка с лечение на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от Закона за				-1 857		-1 857		-1 857

№ ред	ПОКАЗАТЕЛИ	РД-НС-04-45/27.05.2019 г., РД-НС-04-109/13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., РД-НС-04-110/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. №№ 21-01-2838/15.11.2019 г., 21-01-3022/11.12.2019 г., 21-01-3159/31.12.2019 г.	ДЗ вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо корекции (с включен трансфер към ведомствени болници)	ДЗ вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-608/14.03.2019 г.; 21-01-924/15.04.2019 г.; 21-01-1163/15.05.2019 г.; 21-01-1411/13.06.2019 г.; 21-01-1801/18.07.2019 г.; 21-01-2089/15.08.2019 г.; 21-01-2312/13.09.2019 г.; 21-01-2569/15.10.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо промени по бюджета на НЗОК за 2019 г. (с прехвърлени отчетените като трансфери за ведомствени болници средства)
	здравето								
II.	РАЗХОДИ И ТРАНСФЕРИ- ВСИЧКО	0	0	72 873	12 000	0	84 873		84 873
1.	РАЗХОДИ	0	0	72 873	12 000	-363	84 510	-106 824	-22 315
1.1.	Текущи разходи	127 105	331	72 873	12 000	-48	212 261	-106 824	105 437
	Административни разходи					-48	283		283
1.1.1.	Разходи за персонал		-675			-18	-693		-693
1.1.2.	Издръжка на административните дейности		1 006			-30	976		976
1.1.3.	Здравноосигурителни плащания	127 105	0	72 873			199 978	-106 760	93 218
1.1.3.1.	Първична извънболнична медицинска помощ	1 447					1 447	-105	1 342
1.1.3.2.	Специализирана извънболнична медицинска помощ (включително за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение)		-470				-470	-971	-1 441
1.1.3.3.	Дентална помощ		-2 409				-2 409		-2 409
1.1.3.4.	Медико-диагностична дейност		-274				-274	-643	-917

№ ред	ПОКАЗАТЕЛИ	РД-НС-04-45/27.05.2019 г., РД-НС-04-109/ 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., РД-НС-04-110/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. №№ 21-01-2838/15.11.2019 г., 21-01-3022/11.12.2019 г., 21-01-3159/31.12.2019 г.	ДЗ вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо корекции (с включен трансфер към ведомствени болници)	ДЗ вх.№№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-608/14.03.2019 г.; 21-01-924/15.04.2019 г.; 21-01-1163/15.05.2019 г.; 21-01-1411/13.06.2019 г.; 21-01-1801/18.07.2019 г.; 21-01-2089/15.08.2019 г.; 21-01-2312/13.09.2019 г.; 21-01-2569/15.10.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо промени по бюджета на НЗОК за 2019 г. (с прехвърлени отчетените като трансфери за ведомствени болници средства)
1.1.3.5.	Лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на болничната медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги:	27 468	-1 000	0	0	0	26 468	-12 165	14 303
1.1.3.5.1.	в т.ч. за лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната	15 584	0	0	0	0	15 584	0	15 584

№ ред	ПОКАЗАТЕЛИ	РД-НС-04-45/27.05.2019 г., РД-НС-04-109/ 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., РД-НС-04-110/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. №№ 21-01-2838/15.11.2019 г., 21-01-3022/11.12.2019 г., 21-01-3159/31.12.2019 г.	ДЗ вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо корекции (с включен трансфер към ведомствени болници)	ДЗ вх.№№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-608/14.03.2019 г.; 21-01-924/15.04.2019 г.; 21-01-1163/15.05.2019 г.; 21-01-1411/13.06.2019 г.; 21-01-1801/18.07.2019 г.; 21-01-2089/15.08.2019 г.; 21-01-2312/13.09.2019 г.; 21-01-2569/15.10.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо промени по бюджета на НЗОК за 2019 г. (с прехвърлени отчетените като трансфери за ведомствени болници средства)
1.1.3.5.1.1.	в т.ч. лекарствени продукти, назначени с протокол, за които се извърша експертиза	6 267					6 267	0	6 267
1.1.3.5.1.2.	в т.ч. лекарствени продукти за домашно лечение на територията на страната извън тези по т. 1.1.3.5.1.1. и медицински изделия в извънболничната помощ	9 317					9 317	0	9 317
1.1.3.5.2.	в т.ч. за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги	11 883	-1 000				10 883	-12 165	-1 282
1.1.3.6.	Медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ	1 833					1 833	-4 362	-2 529
1.1.3.7.	Болнична медицинска помощ	70 003	4 152				74 155	-88 361	-14 206

№ ред	ПОКАЗАТЕЛИ	РД-НС-04-45/27.05.2019 г., РД-НС-04-109/ 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., РД-НС-04-110/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. №№ 21-01-2838/15.11.2019 г., 21-01-3022/11.12.2019 г., 21-01-3159/31.12.2019 г.	ДЗ вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо корекции (с включен трансфер към ведомствени болници)	ДЗ вх.№№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-608/14.03.2019 г.; 21-01-924/15.04.2019 г.; 21-01-1163/15.05.2019 г.; 21-01-1411/13.06.2019 г.; 21-01-1801/18.07.2019 г.; 21-01-2089/15.08.2019 г.; 21-01-2312/13.09.2019 г.; 21-01-2569/15.10.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо промени по бюджета на НЗОК за 2019 г. (с прехвърлени отчетените като трансфери за ведомствени болници средства)
1.1.3.8.	други здравноосигурителни плащания	26 354		72 873			99 227	-153	99 074
1.1.3.8.1.	в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност	26 354		72 873			99 227	-153	99 074
1.1.4.	Плащания от трансфери от Министерството на здравеопазването по ал. 1, ред 3, за:				12 000		12 000	-64	11 936
1.1.4.1.	Лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето				2 188		2 188	-1	2 187

№ ред	ПОКАЗАТЕЛИ	РД-НС-04-45/27.05.2019 г., РД-НС-04-109/13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., РД-НС-04-110/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. №№ 21-01-2838/15.11.2019 г., 21-01-3022/11.12.2019 г., 21-01-3159/31.12.2019 г.	ДЗ вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо корекции (с включен трансфер към ведомствени болници)	ДЗ вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-608/14.03.2019 г.; 21-01-924/15.04.2019 г.; 21-01-1163/15.05.2019 г.; 21-01-1411/13.06.2019 г.; 21-01-1801/18.07.2019 г.; 21-01-2089/15.08.2019 г.; 21-01-2312/13.09.2019 г.; 21-01-2569/15.10.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо промени по бюджета на НЗОК за 2019 г. (с прехвърлени отчетените като трансфери за ведомствени болници средства)
1.1.4.2.	Дейности за здравно неосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с психиатрични заболявания и комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически заболявания по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 3а и 6б от Закона за здравето				-183		-183	-48	-231
1.1.4.3.	Дейности за здравнонеосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от Закона за здравето				1 066		1 066	0	1 066
1.1.4.4.	Суми по чл. 37, ал. 6 от Закона за здравното осигуряване				-962		-962	-16	-978
1.1.4.5.	Дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето				11 748		11 748	0	11 748

№ ред	ПОКАЗАТЕЛИ	РД-НС-04-45/27.05.2019 г., РД-НС-04-109/ 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., РД-НС-04-110/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от Решение № РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. № 21-01-3159/31.12.2019 г., съгл. т. 9.3. от РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г.	РД-НС-04-109/13.12.2019 г., ДЗ вх. №№ 21-01-2838/15.11.2019 г., 21-01-3022/11.12.2019 г., 21-01-3159/31.12.2019 г.	ДЗ вх. №№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо корекции (с включен трансфер към ведомствени болници)	ДЗ вх.№№ 21-01-356/13.02.2019 г.; 21-01-608/14.03.2019 г.; 21-01-924/15.04.2019 г.; 21-01-1163/15.05.2019 г.; 21-01-1411/13.06.2019 г.; 21-01-1801/18.07.2019 г.; 21-01-2089/15.08.2019 г.; 21-01-2312/13.09.2019 г.; 21-01-2569/15.10.2019 г.; 21-01-2838/15.11.2019 г.; 21-01-3022/11.12.2019 г.; 21-01-3159/31.12.2019 г.	Общо промени по бюджета на НЗОК за 2019 г. (с прехвърлени отчетените като трансфери за ведомствени болници средства)
1.1.4.6.	Дейности във връзка с лечение на лица над 18-годишна възраст по чл.82, ал.1а и б от Закона за здравето				-1 857		-1 857	0	-1 857
1.2.	Придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт		-331			-315	-646		-646
1.3.	Резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи	-127 105					-127 105		-127 105
2.	Предоставени трансфери на Националната агенция за приходите по чл. 24, т. 6 Закона за здравното осигуряване и към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК						0	106 824	106 824
3.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)					363	363		363
3.1.	предоставени трансфери (-)					363	363		363

ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД № 0600100620

№	Одитни доказателства	Брой стр.
1.	Писмо изх. № 05-00-14/25.06.2020 г. от управителя на НЗОК до председателя на Сметната палата за представяне на годишния отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. с приложения и Отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г.	4+1 бр. CD
2.	Докладна записка от управителя на НЗОК вх. № НС-01-00-115/02.06.2020 г. до председателя на НС на НЗОК за внасяне за одобрение на годишния отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. и Докладна записка вх. № 21-01-1371/02.06.2020 г. от директор дирекция „Бюджет и финансови параметри“ до управителя на НЗОК за представяне на годишния отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г.	3
3.	Писмо изх. № 04-04-274 от 22.06.2020 г. от управителя на НЗОК, с което изпраща отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2019 г. чрез министъра на здравеопазването до МС	1
4.	Отговор с писмо № АД-024-00-14 от 10.07.2020 г. от Народното събрание по писмо изх. № 01-01-22/02.07.2020 г. от ръководителя на одитния екип до главния секретар на Народното събрание	2
5.	Заповед № РД-09-259/24.02.2020 г. на управителя на НЗОК във връзка с изготвянето на годишния отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. и приложения	7
6.	Решения на НС на НЗОК №№ РД-НС-04-45 от 27.05.2019 г.; РД-НС-04-109 от 13.12.2019 г. и РД-НС-04-110 от 13.12.2019 г.	19
7.	Справка за отчетените данни по показатели за 2015 г., 2016 г. 2017 г., 2018 г. и 2019 г.	2
8.	Писмо вх. № 05-00-15/06.07.2020 г. от ръководителя на одитния екип до управителя на НЗОК за искане на информация и отговори с писма изх. № 05-00-15/14.07.2020 г. от управителя на НЗОК до ръководителя на одитния екип с предоставена информация 8.1. Индикативно месечно разпределение на приходите, събрани от НАП, по бюджета на НЗОК за 2019 г. и Прогноза за приходите на НЗОК, събрани от НАП за периода 2018-2021 г. 8.2. Справка за отправените искания от НЗОК до МЗ и предоставените трансфери през 2019 г. от МЗ по бюджета на НЗОК по § 2 от ПРЗ от ЗБНЗОК 2019 г. 8.3. Справка за получената по бюджета на НЗОК през 2019 г. от МЗ целева субсидия, съгласно § 3 от ПРЗ от ЗБНЗОК за 2019 г. 8.4. Справка за преведените от АСП целеви средства на НЗОК по § 8 от ПРЗ от ЗБНЗОК за 2019 г. 8.5. Справка за администрираните здравноосигурителни вноски от НАП на НЗОК за 2019 г. 8.6. Справка за месечното разчитане на и за заплатените суми по чл. 24, т. 6 от ЗЗО от НЗОК към бюджета на НАП (§ 6 от ЗБНЗОК за 2019 г.)	46
9.	Информация за броя на лицата, които се осигуряват за сметка на държавния бюджет съгласно ЗЗО, предоставена с писма от АСП, НОИ, НАП, МП и Държавната агенция за бежанците 9.1. Писмо изх. № 09-04-131 от 27.08.2018 г. 9.2. Писмо изх. № 1029-40-10289 от 10.10.2018 г. от НОИ; 9.3. Писма изх. № 35-00-111#1 от 07.09.2018 г. и № 35-00-125 от 05.10.2018 г. от НАП; 9.4. Писмо изх. № 66-00-140 от 04.09.2018 г. от Министерство на правосъдието (МП); 9.5. Писмо изх. № ФСД 628/11 от 31.08.2018 г. от Държавна агенция за бежанците	10
10.	Отговор изх. № 92-С-10/15.07.2020 г. от МЗ с приложения справки по писмо изх. № 04-14-13/06.07.2020 г. от ръководителя на одитния екип до министъра на здравеопазването	4
11.	Докладни записки от директор дирекция „Бюджет и финансови параметри“ до управителя на НЗОК – 12 бр.	129

СТАНОВИЩЕ НА СМЕТНАТА ПАЛАТА

ПО ОТЧЕТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА НА НАЦИОНАЛНАТА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА ЗА 2019 Г.

Настоящото становище е изготвено в изпълнение на чл. 6, ал. 5 от Закона за Сметната палата и отразява резултатите от извършения одит на отчета за изпълнението на бюджета на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) за 2019 г.

Бюджетът на НЗОК е основен финансов план за набиране и разходване на паричните средства от задължителното здравно осигуряване. Той е отделен от държавния бюджет, приема се със закон за съответната година и изпълнението му се отчита пред Народното събрание.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. е одобрен¹⁴⁷ от Надзорния съвет (НС) на НЗОК на 19.06.2020 г. Представен е в Сметната палата¹⁴⁸ в законоустановения седемдневен срок¹⁴⁹ от приемането му от Надзорния съвет.

От управителя на НЗОК с писмо¹⁵⁰ от 22.06.2020 г. е внесен отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. чрез министъра на здравеопазването в Министерски съвет.

Отчетът не е внесен от управителя на НЗОК чрез министъра на здравеопазването и Министерски съвет в Народното събрание, с което не е изпълнена разпоредбата на чл. 30, ал. 1 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО).

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. съответства по структура и съдържание на Закона за бюджета на НЗОК¹⁵¹ (ЗБНЗОК) за 2019 г.

Приходите и трансферите по бюджета на НЗОК се формират от здравноосигурителни приходи, неданъчни приходи и получени трансфери от Министерство на здравеопазването (МЗ).

В ЗБНЗОК за 2019 г. са планирани приходи и трансфери в общ размер на 4 299 603 хил. лв. Отчетените приходи и трансфери са 4 396 527 хил. лв., което е с 96 924 хил. лв. или с 2,25 на сто повече от заложеното в ЗБНЗОК за 2019 г.

Планираните в ЗБНЗОК за 2019 г. здравноосигурителни приходи са в размер на 4 236 843 хил. лв. Отчетените средства – 4 319 076 хил. лв., са с 82 233 хил. лв. (1,94 на сто) повече от планираните със ЗБНЗОК за 2019 г. Здравноосигурителните приходи са с най-голям относителен дял – 98,23 на сто от общия размер на отчетените през 2019 г. приходи и трансфери, и включват приходи от здравноосигурителни вноски и трансфери за здравно осигуряване.

¹⁴⁷ Решение № РД-НС-04-61/19.06.2020 г.

¹⁴⁸ Писмо изх. № 05-00-14/25.06.2020 г.

¹⁴⁹ по чл. 56, ал. 1 от Закона за Сметната палата

¹⁵⁰ Писмо изх. № 04-04-274/22.06.2020 г.

¹⁵¹ обн. ДВ, бр. 102 от 11.12.2018 г., доп. ДВ, бр. 99 от 17.12.2019 г.

При планирани със ЗБНЗОК за 2019 г. здравноосигурителни вноски в размер на 2 842 254 хил. лв., са отчетени 2 924 487 хил. лв., което е с 2,9 на сто повече от планираните.

Получените трансфери за здравно осигуряване за 2019 г. са в размер на 1 394 589 хил. лв., което представлява 100 на сто от заложените в ЗБНЗОК за 2019 г. и 32,29 на сто от отчетените здравноосигурителните приходи.

В ЗБНЗОК за 2019 г. са планирани неданъчни приходи в размер на 19 760 хил. лв., които включват приходи и доходи от собственост, глоби, санкции и наказателни лихви и други неданъчни приходи. Отчетените приходи за 2019 г. са в размер на 22 452 хил. лв., което е с 2 692 хил. лв. (13,62 на сто) повече от планираните със ЗБНЗОК за 2019 г.

Приетите със ЗБНЗОК за 2019 г. 43 000 хил. лв. за трансфери от МЗ са за финансиране на разходите за лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането им за здравните дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето (ЗЗ); дейности за здравно неосигурени лица, включващи: комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психиатрични заболявания; интензивно лечение; дейности по чл. 82, ал. 1, т. 2, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ и за сумите по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО. Отчетените към 31.12.2019 г. трансфери са размер на 55 000 хил. лв.

Планираните *разходи и трансфери* в ЗБНЗОК за 2019 г. са в размер на 4 350 003 хил. лв. и включват: текущи разходи, разходи за придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт, резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи и предоставени трансфери на Националната агенция за приходите.

През 2019 г. отчетените разходи и трансфери възлизат на 4 433 563 хил. лв. или с 1,92 на сто повече от предвидените със ЗБНЗОК.

С най-голям относителен дял от планираните разходи и трансфери са текущите разходи – 4 212 840 хил. лв. (97 на сто), включващи разходите за персонал, издръжка на административните дейности, здравноосигурителни плащания и плащания от получени трансфери от МЗ.

Отчетените текущи разходи за 2019 г. са в размер 4 423 992 хил. лв. и представляват 99,78 на сто от общо отчетените разходи и трансфери.

Със ЗБНЗОК за 2019 г. са приети разходи за персонал в размер на 41 304 хил. лв., а отчетени са в размер на 40 526 хил. лв. Приетите разходи за издръжка на административните дейности са в размер на 12 140 хил. лв., а отчетените са 12 706 хил. лв.

Планираните в ЗБНЗОК за 2019 г. разходи за здравноосигурителни плащания са в размер на 4 116 396 хил. лв. Средствата са за: първична извънболнична медицинска помощ; специализирана извънболнична медицинска помощ; дентална помощ; медико-диагностични дейности; лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на болничната медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказаните медицински услуги; медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ; болнична медицинска помощ; други здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, в т.ч. за медицинска помощ, оказвана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност.

През 2019 г. с решения на НС на НЗОК са извършени промени по разходите на бюджета, като планираните здравноосигурителни плащания са увеличени със 199 979 хил. лв. и възлизат на 4 316 375 хил. лв., което е увеличение с 4,86 на сто повече определените в ЗБНЗОК за 2019 г.

Отчетените за 2019 г. разходи за здравноосигурителни плащания са с общ размер 4 315 700 хил. лв. (в т.ч. 106 760 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и представляват 97,34 на сто от общо отчетените разходи и трансфери.

С най-голям относителен дял от отчетените здравноосигурителни плащания са разходите за болнична медицинска помощ - 48,1 на сто, следвани от разходите за лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната – 17,3 на сто, за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на болничната медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги – 9,2 на сто и за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност – 6 на сто. В сравнение с предходни бюджетни периоди, размерът на заложените средства в ЗБНЗОК за 2019 г., както и утвърденият годишен план, по отношение на медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, са позволили на НЗОК в качеството ѝ на институция-орган за връзка, съгласно регламентите за координация на системите за социална сигурност, да извърши възстановяване на суми по постъпилите от другите държави искове в значителен размер.

Планираните със ЗБНЗОК за 2019 г. плащания от трансфери от МЗ за финансиране на разходите, извършени от НЗОК за лекарствени продукти, ваксини и дейности по ЗЗ и ЗЗО са в размер на 43 000 хил. лв., като отчетените плащания са 55 060 хил. лв. (в т.ч. 64 хил. лв. трансфер за ведомствени болници).

В ЗБНЗОК за 2019 г. за придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт са планирани 5 000 хил. лв. или 0,11 на сто от общия размер на разходите и трансферите. Отчетените разходи са 4 151 хил. лв. или 83,02 на сто от планираните със закона.

Приетият със ЗБНЗОК за 2019 г. резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи е в размер на 127 105 хил. лв. С решения на НС на НЗОК средствата от резерва са разходвани за здравноосигурителни плащания в съответствие с нормативните изисквания.

Приетите със ЗБНЗОК за 2019 г. средства за предоставени трансфери на НАП по чл. 24, т. 6 от ЗЗО и към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК са в размер на 5 058 хил. лв.

През 2019 г. са отчетени 111 883 хил. лв., от които 5 058 хил. лв. - трансфери към НАП за такса за обслужване събирането на здравноосигурителни вноски. Трансферите са увеличени¹⁵² с отчетените 106 825 хил. лв., изплатени по договори, сключени между разпоредители с бюджет (ведомствени болници) и НЗОК.

Приетият бюджет на НЗОК за 2019 г. е с отрицателно бюджетно салдо в размер на 50 400 хил. лв. В резултат на отчетените разходи и трансфери - всичко в размер на 4 433 563 хил. лв., спрямо отчетените приходи и трансфери - всичко в размер на 4 396 527 хил. лв. е отчетено отрицателно бюджетно салдо за 2019 г. от 37 036 хил. лв.

В заключение Сметната палата изразява следното становище:

Изготвеният отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. съответства на структурата и показателите на ЗБНЗОК за 2019 г. Отчетените приходи, разходи и трансфери съответстват на нормативно определените в ЗЗО.

Изпълнението на бюджета на НЗОК за 2019 г. е отчетено в съответствие с показателите на ЗБНЗОК. Извършените през годината промени между елементите на разходите и трансферите в рамките на определения бюджет и увеличението на приходите и разходите от преизпълнението на здравноосигурителните приходи са в съответствие с нормативните изисквания.

¹⁵² § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2019 г. и Указание на МФ ДР № 1 от 11.01.2019 г.